

**Перелік пропозицій (зауважень), що надійшли до
Держатомрегулювання протягом публічного громадського обговорення,
а також відомості про врахування або відхилення пропозицій (зауважень)**

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
Рішення Нікопольської міської ради про схвалення резолюції громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків №1 та №2 ЗАЕС» від 12.10.2015 (лист Нікопольської міської ради від 28.10.2015 №1598)		
1.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229.</p> <p>Лист Держатомрегулювання до Нікопольської міської ради від 12.09.2016 №07-29/6063.</p>
Звернення спілки «Громадський дозор» з приводу 30-ї річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС (лист ГО «Спілка «Громадянський дозор» від 23.05.2016 №16/16)		
2.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229.</p> <p>Лист Держатомрегулювання до громадської організації «Спілка «Громадський дозор» від 15.09.2016 №07-32/6140.</p>
<p>Звернення спілки «Громадський дозор» що стосується організації і проведення громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерних установок – енергоблоків № 1 і 2 Запорізької АЕС (лист від 29.08.2016 №30/16, надійшов електронною поштою)</p> <p>Заява з приводу громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерних енергоблоків № 1 і № 2 Запорізької АЕС (заяву передано під час громадських слухань в м. Енергодар 30.08.2016)</p>		

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
3.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229.</p> <p>Лист Держатомрегулювання до громадської організації «Спілка «Громадський дозор» від 15.09.2016 №07-32/6141.</p>
<p>Виконавчий комітет Нікопольської міської ради стосовно громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерних енергоблоків № 1 і № 2 Запорізької АЕС (лист від 29.08.2016 №16/15/0219-4444)</p>		
4.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229.</p> <p>Лист Держатомрегулювання до Виконавчого комітету нікопольської міської ради від 15.09.2016 №07-32/6156.</p> <p>Враховуючи звернення громадських організацій м. Нікополь та з метою більш широкого залучення громадськості, Державною інспекцією ядерного регулювання України прийнято рішення продовжити строки публічного громадського обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС з 18 серпня 2016 року до 25 вересня 2016 року, в т.ч. проведення 19 вересня 2016 року громадських слухань щодо цього питання. Пропозиція Нікопольської міської ради щодо перенесення громадських слухань до м. Нікополь не знайшла підтримки інших населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС, а саме листи: Кам'янсько-Дніпровської районної державної адміністрації від 13.09.2016 №01-01-10/0629, Енергодарської міської ради від 13.09.2016 №01-01-29/3985 та Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району від 14.09.2016 №533.</p>
<p>Заява постійної комісії Нікопольської міської ради з питань містобудування, землекористування та охорони навколишнього середовища щодо порушення прав населення 30-ти км. зони спостереження Запорізької АЕС (електронна пошта 07.09.2016)</p>		

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
5.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229 .</p> <p>Лист Держатомрегулювання до Постійної комісії Нікопольської міської ради з питань містобудування, землекористування та охорони навколишнього середовища від 16.09.2016 №07-32/6172.</p> <p>Враховуючи звернення громадських організацій м. Нікополь та з метою більш широкого залучення громадськості, Державною інспекцією ядерного регулювання України прийнято рішення продовжити строки публічного громадського обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС з 18 серпня 2016 року до 25 вересня 2016 року, в т.ч. проведення 19 вересня 2016 року громадських слухань щодо цього питання. Пропозиція щодо перенесення громадських слухань до м. Нікополь не знайшла підтримки інших населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС, а саме листи: Кам'янсько-Дніпровської районної державної адміністрації від 13.09.2016 №01-01-10/0629, Енергодарської міської ради від 13.09.2016 №01-01-29/3985 та Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району від 14.09.2016 №533.</p>
<p>Зауваження та пропозиції спілки «Громадянський дозор» до проекту рішення ДІЯРУ про можливу подальшу експлуатацію енергоблоків № 1 і 2 Запорізької АЕС на визначених у проекті рівнях потужності, включаючи енергетичний рівень потужності (електронна пошта 07.09.2016)</p>		
6.		<p>Розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229 .</p> <p>Лист Держатомрегулювання до громадської організації «Спілка «Громадянський дозор»</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		від 20.09.2016 №07-32/6224.
Виконавчий комітет Нікопольської міської ради стосовно громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерних енергоблоків № 1 і № 2 Запорізької АЕС (лист від 08.09.2016 № 2/15/0227-4694)		
7.	Обговорення продовження терміну експлуатації ядерних установок - енергоблоків №1, №2 на Запорізькій АЕС лише у місті розташування АЕС та за масовою участю працівників та зацікавлених осіб з боку АЕС (м. Енергодар, Запорізька область) порушує гарантовані Орхуською Конвенцією права більшості жителів 30-ти км зони спостереження станції на доступ до інформації і участь громадськості в процесі прийняття рішень, що стосуються довкілля.	<p>Лист Держатомрегулювання від 15.09.2016 № 07-02/6137-377к до Нікопольської міської ради.</p> <p>На Виконавчого комітету Нікопольської міської ради лист від 08.09.2016 №2/15/0227-4694 та доручення заступника Міністра Кабінету Міністрів України Федорчука В.Я. від 13.09.2016 №32806/1/1-16 Державна інспекція ядерного регулювання України інформує наступне.</p> <p>Публічне громадське обговорення питань продовження термінів експлуатації енергоблоків №1,2 Запорізької АЕС здійснюється Держатомрегулювання у строгій відповідності до вимог законодавства, а саме: положень Орхуської конвенції та постанов Кабінету Міністрів України № 771 від 29.06.2011 року та від 03 листопада 2010 року №996.</p> <p>Рішення Нікопольської міської ради від 23.10.2015 №72-66/VI про схвалення резолюції громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків №1 та №3 ЗАЕС» від 12.10.2015 р. в частині продовження терміну експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС ретельно розглянуто в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулюванням з 8 серпня по 7 вересня 2016 року, а результати оприлюднені на веб-сайті Держатомрегулювання. Відповідний лист Держатомрегулювання від 12.09.2016 №07-29/6063 направлено до Нікопольської міської ради.</p> <p>У той же час, враховуючи стурбованість мешканців, звернення громадських організацій м. Нікополь та з метою більш широкого залучення громадськості, Державною інспекцією ядерного регулювання України прийнято рішення продовжити строки публічного громадського обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №2</p>
8.	12.10.2015 в місті Нікополі проведені громадські слухання щодо продовження терміну експлуатації №1 та №2 енергоблоків ЗАЕС та прийнято Нікопольської міською радою відповідне рішення від 23.10.2015 №72-66/VI, однак підняті проблеми не знайшли реагування з боку Міністерства енер-	

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	гетики та вугільної промисловості України.	Запорізької АЕС з 18 серпня 2016 року до 25 вересня 2016 року, в т.ч. проведення 19 вересня 2016 року громадських слухань щодо цього питання. Пропозиція Нікопольської міської ради щодо перенесення громадських слухань до м. Нікополь не знайшла підтримки інших населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС, а саме листи: Кам'янсько-Дніпровської районної державної адміністрації від 13.09.2016 №01-01-10/0629, Енергодарської міської ради від 13.09.2016 №01-01-29/3985 та Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району від 14.09.2016 №533.
9.	Відсутність державної екологічної експертизи Мінприроди України щодо матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище продовження експлуатації енергоблоків ВП «Запорізька АЕС» унеможливило експлуатацію енергоблоків АЕС у понадпроектний термін.	<p>З метою розвитку ефективної взаємодії між Держатомрегулювання та місцевими органами самоврядування, зокрема м. Нікополя, Державна інспекція ядерного регулювання України:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Готова взяти участь у нараді за участю фахівців центральних органів виконавчої влади з розгляду першочергових проблем м. Нікополь. 2. Запрошує уповноваженого представника Нікопольської міської ради до системної співпраці із Держатомрегулювання шляхом включення його до складу Громадської ради при Держатомрегулювання.
10.	Нікопольська міська рада, враховуючи вищезазначене та зважаючи на підвищену екологічну безпеку об'єктів і видів діяльності Запорізької АЕС, необхідність захисту соціально-економічних прав мешканців міста, забезпечення належного рівня енергетичної безпеки та дотримання гарантованих Конституцією України прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля наполягає на недопустимості продовження ліцензії на експлуатацію ядерних установок - енергоблоків №1, №2 ВП «Запорізька АЕС» та пропонує провести в місті Нікополі нараду за участю фахівців органів центральної ви-	<p>Керуючись пп. 14) п. 4 статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Державна інспекція ядерного регулювання України запрошує Нікопольського міського голову виступити під час громадських слухань продовження терміну експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС.</p> <p>Громадські слухання відбудуться 19 вересня 2016 року о 13:00 за адресою: Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Центральна, 6, Культурно-діловий центр Запорізької АЕС. Час для виступу Фісака А.П. зарезервовано у порядку денному зазначених громадських слухань.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	конавчої влади з розгляду вищезгаданих першочергових проблем.	
Виконавчий комітет Енергодарської міської ради (лист від 12.09.2016 №01-01-37/3971)		
11.	<p>Від імені Енергодарської міської ради та мешканців міста, наголошуємо на тому, що продовження терміну експлуатації енергоблоків станції обов'язково повинно відбутись! Продовження терміну експлуатації енергоблоків сьогодні однозначно потрібне, оскільки альтернативи безпечному та дешевому виробництву електроенергії в країні немає.</p> <p>Матеріали, які були надані на розгляд громаді, однозначно доводять, що продовження терміну експлуатації енергоблоків є безпечним, доцільним і економічно вигідним.</p>	<p>Продовження експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний термін виконується у повній відповідності до норм міжнародного права та вітчизняного законодавства із залученням до вирішення цих питань громадських організацій та населення України, в т.ч передбачено «Енергетичною стратегією України на період до 2030 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №1071-р.</p> <p>Стаття 6 Закону України від 08.06.2005 № 2861/IV «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення» передбачено:</p> <p>Рішення щодо продовження терміну експлуатації існуючих ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення, приймається органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на підставі висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки шляхом внесення змін до ліцензії на експлуатацію ядерної установки або об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами.</p>
Кам'янсько-Дніпровська районна державна адміністрація (лист від 13.09.2016 №01-01-10/0629)		
12.	Кам'янсько-Дніпровська районна державна адміністрація та мешканці району рішуче заявляють свій протест проти переносу громадських слухань щодо можливості продовження експлуатації ене-	Враховано. Громадські слухання щодо можливості продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку №2 Запорізької АЕС відбулись 19 вересня 2016 року о 13:00 за адресою: Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Центральна, 6, Культурно-діловий центр Запорізької АЕС.

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>енергоблоку №2 Запорізької АЕС до м. Нікополь. Населені пункти району одні з найближче розташованих до ЗАЕС, мешканці яких підпадають під можливий негативний вплив від діяльності станції. Тому ми маємо право з перших вуст отримати інформацію з питань продовження терміну експлуатації енергоблоків ЗАЕС.</p>	
<p>Виконавчий комітет Енергодарської міської ради (лист від 13.09.2016 №01-01-29/3985)</p>		
13.	<p>Вважаючи на побажання мешканців м. Нікополя перенести слухання щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС до м. Нікополь, від імені депутатського корпусу та громади м. Нікополь напроваджуємо на проведенні зазначених слухань в нашому місті. Енергодар – найближчий розташований до ЗАЕС населений пункт, мешканці якого насамперед підпадають під можливий негативний вплив від діяльності станції.</p>	<p>Враховано. Громадські слухання щодо можливості продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку №2 Запорізької АЕС відбулись 19 вересня 2016 року о 13:00 за адресою: Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Центральна, 6, Культурно-діловий центр Запорізької АЕС.</p>
<p>Виконавчий комітет Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району (лист від 14.09.2016 №533)</p>		
14.	<p>Адміністрація та мешканці с.</p>	<p>Враховано. Громадські слухання щодо можливості продовження експлуатації ядерної</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	Дніпровка Кам'янсько-Дніпровського району заявляємо свій протест проти переносу громадських слухань щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС до м. Нікополь.	установки - енергоблоку №2 Запорізької АЕС відбулись 19 вересня 2016 року о 13:00 за адресою: Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Центральна, 6, Культурно-діловий центр Запорізької АЕС.
Коновалова Ольга Петрівна (надано під час громадських слухань 19.09.2016)		
15.	В случае продления эксплуатации энергоблоков Запорожской АЭС, почему никогда и нигде не поднимается (не оговаривается) вопрос строительства жилья для, как минимум, молодых работников атомной станции? Ведь не секрет, что очень много молодых семей «снимают» жилье и платят «дяде Васе» на сегодня, как минимум, 2000 грн. А если создать МЖК, построить жилье и пусть эти молодые семьи возвращают деньги предприятию..., и так далее...	Проблема будівництва житла, не лише для молодих спеціалістів, а й для всіх, хто стоїть в черзі на поліпшення житлових умов або отримання житла співробітників Запорізької АЕС дійсно існує. На жаль, в останні роки, через загальну економічну кризу в Україні, дане питання загострилось. Будівництво житла в даний момент не здійснюється. Однак на рівні ДП «НАЕК «Енергоатом» розглядається низка шляхів, що можуть покращити такий стан речей. Зокрема, розглядались питання будівництва МЖК, можливість покращення та виділення житла за рахунок вторинного ринку, варіант збільшення капітальних вкладень в будівництво житла, в т.ч. на комерційній основі (шляхом надання кредитів співробітникам АЕС).
Тула Василь Федорович (надано під час громадських слухань 19.09.2016)		
16.	Яка судьба 380 контейнерів після 50-ти років гарантійного збереження. А їх після продовження	Згідно «Програми робіт з відпрацьованим ядерним паливом після досягнення ним граничного терміну зберігання в ССВЯП Запорізької АЕС» ПМ-Д.0.18.606-14, в рамках стратегічного планування найбільш вірогідні три сценарії поводження з ВЯП після досягнення

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	строку експлуатації буде ще більше?	<p>ним граничного терміну зберігання в ССВЯП:</p> <p>Сценарій 1. Після завершення терміну експлуатації ССВЯП ВП ЗАЕС ВЯП направляється на подальше тривале зберігання в ЦСВЯП.</p> <p>Сценарій 2. Після завершення терміну експлуатації ССВЯП ВП ЗАЕС і прийняття рішення про подальше використання ВЯП в якості цінної сировини, воно направляється на переробку.</p> <p>Сценарій 3. Після завершення експлуатації сховища і прийняття рішення про визнання ВЯП відходами, воно без переробки направляється на захоронення.</p> <p>Надалі вибір сценарію поводження з ВЯП повинен базуватися на планах розвитку ядерної енергетики в країні (кількість блоків, тип РУ, вид ЯП) і висновках прогнозно-оптимального аналізу за співвідношенням «витрати-користь» від переробки ВЯП.</p> <p>У ситуації, що склалася в Україні найдоцільнішим сценарієм поводження з ВЯП є реалізація подальшого його зберігання (до 100 років) в ЦСВЯП без переробки.</p> <p>У Національній доповіді «Про виконання Україною зобов'язань, що випливають з Об'єднаної Конвенції про безпеку поводження з радіоактивними відходами», представленій учасникам Об'єднаної конвенції на нараді МАГАТЕ в 2012 році (розділ «В1. Політика щодо поводження з відпрацьованим паливом») Україну віднесено до країн, які дотримуються «відкладеного рішення» у визначенні стратегії реалізації заключної стадії ядерного циклу.</p>
17.	Куди планується вивозити відпрацьовані блоки?	З формулювання поставленого питання незрозуміло, про які відпрацьовані блоки йде мова. Судячи з контексту поставлених питань, йдеться про контейнери з відпрацьованим ядерним паливом, що зберігаються на майданчику ССВЯП ЗАЕС. Про можливі варіанти поводження з ВЯП після досягнення ним граничного терміну зберігання в ССВЯП надана детальна інформація у відповіді на запитання п.16.
18.	Для чого будується центральне	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – До-

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>сховище? Ми боїмося що все це залишиться навечно, це буде кінець світу.</p>	<p>датов А.)</p> <p>Додатково.</p> <p>Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) будується для зберігання відпрацьованого ядерного палива (далі - ВЯП) Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС (окрім ВЯП ВП ЗАЕС, яке зберігається у сховищі ВЯП «сухого» типу – ССВЯП Запорізької АЕС) .</p> <p>В даний час ВЯП з Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС вивозиться до Російської Федерації. ВЯП реакторів ВВЕР-1000 – на зберігання, а ВЯП реакторів ВВЕР-440 (енергоблоки №1,2 РАЕС) – на переробку.</p> <p>На виконання «Плану заходів на 2006-2010 роки стосовно реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 року» (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України № 427 від 27 липня 2006 року) експлуатуюча організація ДП «НАЕК «Енергоатом» уклала контракт з американською фірмою «Holtec International» на будівництво в Україні централізованого сховища для зберігання ВЯП Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС на основі вже випробуваної на Запорізькій АЕС технології сухого зберігання.</p> <p>У відповідності до вимог законодавства експлуатуючою організацією ДП «НАЕК Енергоатом» було розроблене «Техніко-економічне обґрунтування інвестицій (ТЕО) у будівництво централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій», яке, після проведення комплексної державної експертизи, було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.02.2009 № 131-р.</p> <p>Зазначеним ТЕО було доведена економічна доцільність довгострокового зберігання ВЯП в Україні, у порівнянні з його відправкою на переробку до Російської Федерації та обґрунтоване будівництво одного централізованого сховища ВЯП у порівнянні з будь-якими іншими варіантами зберігання ВЯП.</p> <p>09.02.2012 р. Законом України №4383-VI «Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища від-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>працьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій» Верховною Радою України прийнято рішення щодо розміщення ЦСВЯП на території зони відчуження, а також стосовно його проектування та будівництва.</p> <p>В ЦСВЯП передбачається зберігання протягом 100 років 12500 ВТВЗ реакторів типу ВВЕР-1000 та 4000 ВТВЗ реакторів типу ВВЕР-440.</p>
19.	Чому жителі зони спостереження, жителі сіл платять за вуличне освітлення по 1,7 грн за один кВт?	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)
Білицький Василь Іванович (надано під час громадських слухань 19.09.2016)		
20.	Відомо, що всі технологічні стоки АЕС скидаються в водойму-охолоджувач. Які річні об'єми цих скидів?	До ставка-охолоджувача ВП ЗАЕС надходять нормативно чисті стічні води, обсяг яких за 2015 рік склав 34 529,6 тис. м ³ (згідно звіту за формою 2ТП-водгосп (річна)).
21.	Яким чином дезактивується і де зберігається або куди скидається радіоактивна суміш з пристанційних басейнів витримки відпрацьованого ядерного палива?	Ніякої «радіоактивної суміші» в приреакторних басейнах витримки немає. Є технологічна вода (чистий дистиллят) з додаванням різних (в залежності від фази технологічного процесу) сполучень. Дана вода використовується у технологічному процесі у суворій відповідності з діючими інструкціями, правилами, нормами і стандартами і за будь-яких обставин за межі контрольованої зони не потрапляє.
22.	Вкажіть місця установки датчиків системи «Кільце» в населених пунктах К-Дніпровського району і чи обладнані дані пункти кюветами для збору атмосферних випадів?	<p>Інформаційно-вимірювальна система «Кільце» (ІВС «Кільце») призначена для безперервного контролю радіаційної обстановки в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження ЗАЕС.</p> <p>Розташування постів контролю показано на всіх картах, схемах і не є закритою інформацією.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
		 <p>Дані про радіаційну обстановку в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження Запорізької АЕС можна побачити на інтернет-сайті станції http://www.npp.zp.ua/Home/Ascro. З двохвилинною періодичністю центр управління проводить збір інформації, яка потім паралельно надається оперативному персоналу та на інтернет-сайт Запорізької АЕС.</p> <p>Датчики, які контролюють радіаційну обстановку навколишнього середовища, встановлені на території Запорізької АЕС, в ЗС і СЗЗ. У Кам'янко-Дніпровському районі пости РК знаходяться в с. Іванівка, с. Мічуріне, с. Водяне, м. Кам'янка-Дніпровська, с. Знам'янка. Біля кожного поста РК розташована седиментаційна кювета для збору атмосферних випадінь. В с. Знам'янка (контрольний пост) встановлено 4 планшет-кювети. Крім того, планшет-кювета додатково встановлена в с. Примірне.</p> <p>Решта постів РК розташовані в районі Енергодара, в м. Нікополь, м. Марганець. Таким чином, територія атомної станції та територія району її розташування знаходиться під постійним контролем. Саме тому, система отримала назву «Кільце».</p>
23.	Перерахуйте, які 6 постфукусімських заходів не будуть виконані до закінчення планового тер-	<p>Питання не відноситься до предмету публічного громадського обговорення.</p> <p>Перечень «постфукусимских» мероприятий, реализация которых не завершена.*</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь		
	<p>міну експлуатації першого енергоблоку і яким чином це вплине на продовження терміну його експлуатації? Яка їх категорія?</p>	<p>Категорія I: отступления, которые отражают отклонения от общепринятой международной практики;</p> <p>Категорія II: отступления, которые являются важными для обеспечения безопасности, являются причиной снижения «глубокоэшелонированной защиты», требуют принятия действий для решения данного вопроса;</p> <p>Категорія III: отступления, которые являются очень важными для обеспечения безопасности и приводят к тому, что «глубокоэшелонированная защита» является недостаточной. Требуется немедленные действия по исправлению ситуации, может также потребоваться принятие временных мер;</p> <p>Категорія IV: отступления, которые являются исключительно важными или приводят к тому, что «глубокоэшелонированная защита» неприемлема. Требуется немедленные действия для решения проблемы. Должны приниматься компенсирующие меры до тех пор, пока не будут решены проблемы обеспечения безопасности.</p>		
	№	Наименование мероприятия	Состояние реализации	Категория влияния на безопасность
1	Обеспечение аварийного электроснабжения в условиях длительного полного обесточения АЭС	Выполнено в объеме первого этапа (нестационарное подключение). Отчёт о выполнении первого этапа согласован ГИЯРУ письмом исх.№15-32/4-1/5916 от 07.09.16.	III	
2	Внедрение системы принудительного сброса давления из СГО	Выполнено в объеме 1 этапа. Техническое решение о вводе оборудования в опытную эксплуатацию (1этап) оформлено и направлено для дальнейшего согласования в ГИЯРУ.	III	

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь			
				Согласно «План-графика ...КсППБ на 2016 год», полное завершение в 2017 году.	
		3	Обеспечение сейсмостойкости систем и строительных конструкций.	<p>В стадии выполнения. Здания и сооружения – выполнено . Отчетные документы согласованы с Госатомрегулирования. Оборудование систем кондиционирования и вентиляции - выполнено. Отчетные документы согласованы. Электротехническое оборудование и оборудование информационных управляющих систем – выполнено, отчетная документация согласована Госатомрегулирования. Оборудование и трубопроводы реакторного отделения и РДЭС – оценка сейсмостойкости выполнена, отчетные документы на согласовании. Согласно «План-графика ...КсППБ на 2016 год», согласованного ГИЯРУ письмом исх.№15-05/44 от 05.01.2016 года, полное завершение в 2017 году.</p>	I
		4	Замена автономных кондиционеров на кондиционеры, квалифицированные	<p>В стадии выполнения. Согласно «План-графика ...КсППБ на 2016 год», согласо-</p>	0

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь			
			на «жесткие» условия и сейсмические воздействия	ванного ГИЯРУ письмом исх.№15-05/44 от 05.01.2016 года, полное завершение в 2017 году.	
		5	Предотвращение раннего байпасирования ГО в результате попадания расплавленных масс активной зоны из шахты реактора вне гермообъема	В стадии выполнения. Согласно «План-графика ...КсППБ на 2016 год», согласованного ГИЯРУ письмом исх.№15-05/44 от 05.01.2016 года, полное завершение в 2017 году.	III
		6	Внедрение системы контроля концентрации водорода в ГО для запроектных аварий	В стадии выполнения. Согласно «План-графика ...КсППБ на 2016 год», согласованного ГИЯРУ письмом исх.№15-05/44 от 05.01.2016 года, полное завершение в 2017 году.	III
		<p>Завершение реализации указанных мероприятий после ПСЭ энергоблока №2 не оказывает критического влияния на ухудшение целевых показателей безопасности.</p> <p>Значения целевых показателей безопасности по согласованному КАБ ОППБ не выходит за рамки критериев, установленных нормативными документами (ЧПАЗ: $5,97 \times 10^{-6}$; ЧПАВ: $4,96 \times 10^{-6}$).</p>			
24.	Чи проведена запланована ще на 2014 рік реконструкція системи «Кільце»? Якщо ні – чому, якщо так – наведіть порівняльні характеристики (до і після реконструкції). Як в цьому можна пересвідчитись?	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p> <p>Доповнення: Закінчення робіт з реконструкції системи «Кільце» заплановано на 31.12.2019 р., що відповідає документам: 1. «План-графік реалізації заходів Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня</p>			

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
		<p>безпеки енергоблоків атомних електростанцій на 2016 рік» (узгоджений ДІЯРУ вих. №15-05/44 від 05.01.2016).</p> <p>2. «Програма реконструкції систем радіаційного контролю АЕС України» ПМ-Д.0.08.428-10 (узгоджена ДІЯРУ вих. №15-28/5355 від 10.08.2016) заходом «Впровадження (модернізація) АСКРО» з терміном закінчення виконання робіт до 31.12.2019 р.</p> <p>На існуючій системі ІВС «Кільце» в 2015 році виконаний обсяг робіт з продовження терміну експлуатації (ПТЕ) існуючого обладнання. Відповідно до рішення 00.РБ.XS.РШ.3704 від 16.07.2015 (погоджено Держінспекцією на ЗАЕС 23.07.2015) термін експлуатації обладнання ІВС «Кільце» продовжено до 31.12.2020 р.</p>
25.	<p>Чому ДІЯРУ не враховує результати громадських слухань щодо подовження терміну експлуатації блоків №1,2 ЗАЕС, які засвідчили негативне ставлення населення до планів НАЕК «Енергоатом»? Чи можливо ДІЯРУ виконує роль «весільного генерала»?</p>	<p>Публічне громадське обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоків №1,2 Запорізької АЕС здійснювалось Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року (стосовно енергоблоку №1) та з 19 серпня по 25 вересня 2016 року (стосовно енергоблоку №2) у строгій відповідності до вимог законодавства, а саме: положень Орхуської конвенції, постанов Кабінету Міністрів України № 771 від 29.06.2011 року та від 03 листопада 2010 року №996.</p> <p>На виконання п. 7, 8, 9 статті 6 Орхуської конвенції та п. 4, 20 Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть пливати на стан довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2016 №771 (далі - Порядок), за результатами громадського обговорення Держатомрегулювання підготовлені та оприлюднені матеріали, які включають в себе документи, що підтверджують факти розміщення в засобах масової інформації, на інформаційних стендах відомостей про його проведення, надсилання індивідуальних повідомлень тощо, перелік пропозицій (зауважень), що надійшли, та відомості про їх врахування або причини відхилення (зокрема часткового), а в разі відсутності пропозицій (зауважень) – акт про їх відсутність.</p> <p>13 вересня 2016 року Держатомрегулювання на офіційному веб-сайті оприлюднено Звіт про публічне громадське обговорення щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС (http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229).</p> <p>Відповідно до п. 21 Порядку оприлюднення результатів розгляду пропозицій (заува-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
		жень) щодо продовження терміну експлуатації енергоблоків №2 Запорізької АЕС Держатомрегулюванням здійснюється у двотижневий термін після їх розгляду.
26.	Яким чином буде захищено персонал станції і навколишній простір від радіоактивних відходів і особливо сольового плаву, які плануються зберігати в легкому ангарному сховищі?	<p>Захист персоналу та навколишнього середовища від впливу радіоактивних відходів, які плануються зберігати у легкому ангарному сховищі, буде забезпечуватись як технічними засобами, так і низкою заходів організаційного характеру, що мають бути реалізовані на стадії проектування, будівництва та експлуатації легкого ангарного сховища на ЗАЕС.</p> <p>Основним технічним засобом є реалізація глибокоешолованої системи захисних бар'єрів на шляху розповсюдження іонізуючих випромінювань в навколишнє природне середовище, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розміщення сольового плаву та твердих радіоактивних відходів у герметичних контейнерах, які в свою чергу розміщуються у залізобетонних контейнерах (УЗЗК), які теж герметично запаковуються; - розміщення УЗЗК у легкому ангарному сховищі для тимчасового зберігання, до подальшої передачі у власність держави для довгострокового зберігання/захоронення; - моніторинг радіаційної обстановки навколо ангарного сховища за допомогою окремої системи радіаційного контролю. <p>Система організаційних заходів із забезпечення екологічної безпеки включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробку проекту з урахуванням вимог норм, правил та стандартів, діючих в Україні; - забезпечення якості на усіх етапах проектування, будівництва та експлуатації легкого ангарного сховища; - експлуатацію об'єкту згідно вимог нормативно-технічної документації України по обґрунтованому експлуатаційному регламенту та інструкціям; - штатну експлуатацію апаратури та обладнання; - фізичний захист та обмежений доступ персоналу; - підтримку у робочому стані важливих для безпеки систем шляхом проведення профілактичних заходів та своєчасної заміни обладнання, яке вичерпало свій технічний ресурс, включаючи своєчасне діагностування, виявлення відхилень від нормальної роботи та проведення заходів з їх усунення;

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>- організацію ефективно діючої системи документування результатів роботи та контролю;</p> <p>- підбір та необхідний рівень підготовки персоналу, формування у персоналу культури безпеки виробництва.</p> <p>Всі технічні умови на виготовлення контейнерів для радіоактивних відходів, а також проект будівництва легкого ангарного сховища в обов'язковому порядку проходять державну експертизу з ядерної та радіаційної безпеки та погоджуються з Держатомрегулювання України.</p> <p>Враховуючи вищезазначене ймовірність негативного впливу радіоактивних відходів, які планується зберігати у легкому ангарному сховищі, на персонал та навколишнє середовище є дуже низькою та не перевищить встановлені рівні.</p>
27.	Яку суму коштів за радіоактивні викиди і скиди щоквартально сплачує ЗАЕС?	<p>ВП ЗАЕС не здійснює радіоактивні викиди і скиди в навколишнє середовище.</p> <p>Відповідно до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» № 39/95-ВР від 08.02.95; - Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» N15/98-ВР від 14.01.1998; - «Загальними положеннями безпеки атомних станцій» НП 306.2.141-2008; - «Нормами радіаційної безпеки України. НРБУ-97/2000» ДГН 6.6.1-6.5. 001-98; - «Основними санітарними правилами забезпечення радіаційної безпеки України» ДСП 6.177-2005-09-02 <p>виплати за радіоактивні викиди і скиди не передбачені.</p> <p>Екологічного податку за радіоактивні викиди і скиди в навколишнє середовище не існує.</p> <p>Відповідно до п.240.1 статті 240 розділу VIII Податкового кодексу України платником екологічного податку являється юридична особа.</p> <p>Відокремлений підрозділ «Запорізька АЕС» не є платником екологічного податку, а лише нараховує його та передає до сплати у Дирекцію ДП НАЕК «Енергоатом».</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь			
		<p>ДП НАЕК «Енергоатом», як юридична особа, сплачує його у встановленому чинним законодавством порядку.</p> <p>Нарахування та оформлення АВІЗО (передачу до Дирекції) за екологічним податком здійснює бухгалтерія ВП ЗАЕС.</p> <p>ВП ЗАЕС щокварталу надає інформацію щодо нарахування екологічного податку до Дирекції ДП НАЕК «Енергоатом». ДП НАЕК «Енергоатом» на підставі наданої інформації від ВП ЗАЕС складає зведену звітність за формою податкової декларації з екологічного податку та подає її до Державної фіскальної служби України та сплачує нараховане податкове зобов'язання.</p>			
	№	Вид забруднення	2014 рік	2015 рік	1 півріччя 2016
1		Викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення	12 636,56 грн	11 593,58 грн	7 128,46 грн
2		Розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах	109 860,53 грн	96 904,37 грн	42 714,65 грн
3		Скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти	379 842,66 грн	440 064,91 грн	229 611,36 грн
4		Утворення радіоактивних відходів*	310 987 581,70 грн	314 445 692,16 грн	145 743 374,09 грн
5		Тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробником	362 328,04 грн	341 244,34 грн	212 082,39 грн
		Всього нараховано та	311 852 249,4	315 335 449,	146 234 910,95

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь			
		сплачено	9 грн	36 грн	грн
28.	На підставі яких нормативних документів вже майже рік з 23.12.2015 року продовжується незаконна експлуатація першого енергоблоку?	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p>			
29.	Хто і коли буде втілювати так зване «відкладене рішення» щодо відпрацьованого ядерного палива і чи доживем ми до того дня?	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p> <p>Доповнення: Відповідальним за вироблення державної стратегії на заключній стадії ядерного паливного циклу згідно п. 6 «Програми ...» ПМ-Д.0.18.606-14 є ДП «НАЕК «Енергоатом».</p>			
30.	З яких матеріалів збудована радіаційно-захисна стіна, що захищає навколишнє середовище від впливу ССВЯП, які її параметри і захисна спроможність. Чим зверху накрите те сховище?	<p>Радіаційно-захисна споруда (РЗС) по периметру майданчика ССВЯП є бар'єрною конструкцією в системі протирадіаційного захисту від зовнішнього іонізуючого випромінювання, що виникає від 380 ВКЗ-ВВЕР, і забезпечує неперевищення допустимих дозових меж для персоналу категорії Б при нормальній експлуатації.</p> <p>Радіаційно-захисна споруда виготовлена із збірних залізобетонних плит товщиною 300 мм, висотою 5,5 м (бетон класу В-15, з щільністю $\rho \geq 2300 \text{ кг/см}^3$).</p> <p>За межами зовнішньої огорожі майданчика ССВЯП (на відстані 50 метрів від РЗС) ПЕД гамма-випромінювання знаходиться на рівні природного фону характерного для регіону</p>			

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>розташування Запорізької АЕС 0,11-0,12 мкЗв/год (11-12 мкР/год).</p> <p>Проектом американських компаній «Duke Engineering & Services» та «Sierra Nuclear Corporation», за яким споруджувалось ССВЯП Запорізької АЕС, будівництво даху над сховищем не передбачене.</p>
31.	<p>Який об'єм рідких і твердих радіоактивних відходів на сьогодні зберігається на промплощадці ЗАЕС?</p>	<p>Загальний обсяг рідких радіоактивних відходів, що зберігаються в ємностях проміжних вузлів тимчасового зберігання рідких радіоактивних відходів, що знаходяться на блоках спецводоочистки спецкорпусів №1 і №2, станом на 23.09.2016 становить 3482 м³.</p> <p>Об'єм твердих РАВ та сольового плаву станом на 23.09.2016 становить 13830,3 м³.</p>
32.	<p>Якщо керівництво ЗАЕС стверджує, що вода в ставку-охолоджувачу майже джерельної якості, то з якою метою починаючи з 2005 року ця суміш зі швидкістю 10 тон в секунду скидається поряд з с. Водяне в Каховське водосховище? Для яких цілей передбачена пропускна спроможність шандор в 20 тон на секунду?</p>	<p>Продування ставка-охолоджувача ВП ЗАЕС є необхідною штатною технологічною операцією з точки зору забезпечення безпечної експлуатації станції, що передбачено проектною і нормативною документацією із забезпечення надійності та безпеки основного технологічного устаткування енергоблоків.</p> <p>Починаючи з 1 квітня 2005 року продування ставка-охолоджувача проводиться безперервно, з витратою близько 10 м³/с, відповідно до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Регламенту безперервного продування ставка-охолоджувача ВП «Запорізька АЕС» в Каховське водосховище» 00.ОС.РГ.01-12, узгодженого з екологічними та санітарно-епідеміологічними службами облдержадміністрації; - «Графіку контролю гідрохімічних, санітарно-гігієнічних, радіаційних показників якості води водних об'єктів при продуванні ставка-охолоджувача ВП ЗАЕС, узгодженого з екологічними та санітарно-епідеміологічними службами облдержадміністрації. <p>Скид продувних вод зі ставка-охолоджувача в Каховське водосховище здійснюється лише за наявності дозволу на спеціальне водокористування, виданого Департаментом екології та природних ресурсів Запорізької обласної адміністрації, до складу якого входить проект нормативів гранично-допустимих скидів (ГДС) забруднюючих речовин, що надходять з продувними водами в Каховське водосховище.</p> <p>Контроль за хімічним станом усіх стічних вод, що надходять у ставок-охолоджувач, а також вод ставка-охолоджувача і Каховського водосховища вище та нижче споруд проду-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>вання, здійснюється еколого-хімічною лабораторією служби охорони навколишнього середовища ЗАЕС.</p> <p>За процесом продувки також ведеться постійний контроль з боку органів державного нагляду (Державної екологічної інспекції, Державної санітарно-епідеміологічної служби). Зауважень до якості води з боку наглядових органів не надходило.</p> <p>Результати багаторічних спостережень за водними об'єктами району розташування ВП ЗАЕС свідчать про те, що вода ставка-охолоджувача за своїми показниками, в основному відповідає воді Каховського водосховища.</p> <p>Таким чином, безперервне продування ставка-охолоджувача не впливає на якість води в Каховському водосховищі. На відстані 500 метрів від місця продування не виявлено жодного впливу на Каховське водосховище виробничої діяльності ВП «Запорізька АЕС».</p> <p>Відповідно до затвердженого на той час регламенту, продування ставка-охолоджувача з 1994 до 2005 року здійснювалося протягом 9-ти місяців року (виключаючи період нересту риби) з витратою 6 - 20 м³/с. Звідси згадане значення у 20 тон на секунду.</p>
33.	Які допустимі об'єми протікань парогенератора теплоносія першого контура в другий? Якими вони стали за 30 років експлуатації і чи передбачені заходи по їх зменшенню в постфукусімських планах і КзПБ?	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)
34.	На слуханнях 30.08.2016 року були заклики щодо продовження терміну експлуатації енергоблоків ЗАЕС, щоб наші діти і онуки не бігли в Росію чи Білорусь. Можливо їм краще зорієнтуватись на Німеччину, де до 2022 року зупинять	Варто зазначити, що нині відсутнє узгоджене глобальне стратегічне бачення ролі атомної енергетики в світі, зокрема в ЄС. Після аварії на АЕС Фукусіма-Даїчі Німеччина прийняла рішення щодо поступового виведення з експлуатації діючих АЕС: подібні наміри щодо скорочення частки атомної енергетики характерні для Франції. З іншого боку Велика Британія, Польща, інші країни планують розвивати атомну енергетику, що пов'язано з нижчими показниками собівартості електроенергії АЕС та незначними викидами вуглекислого газу та інших речовин в атмосферу. В цілому

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	останній атомний енергоблок?	<p>МАГАТЕ прогнозується подальший розвиток ядерної енергетики в світі, зростання кількості АЕС, передусім в країнах Азії (Китаї, Індії, Південній Кореї, В'єтнамі тощо) та Східної Європи (Росії, Україні, Білорусі).</p> <p>У грудні 2011 р. Єврокомісія комісія представила "Дорожню карту з енергетики 2050», в якій відобразила своє бачення розвитку європейської енергетики до 2050 року. Для того, щоб до 2030 р. досягти скорочення емісії вуглекислого газу на 54% в порівнянні з 1990 р., а до 2050 р. скоротити викиди CO₂ до 80 % необхідно, щоб до цього часу суттєво змінилася картина енергетичного балансу: частка відновлюваних джерел має складати не менше 49%; частка ядерної енергетики - 17%; традиційна вуглеводнева енергетика - 34%.</p> <p>Німецький уряд схвалив у червні 2011 року пакет законодавчих актів, які спрямовані на остаточне закриття ядерних реакторів в Німеччині в процесі поступового згортання ядерної енергетики. Повністю відмовитися від ядерної енергетики уряд Німеччини планує до кінця 2022 року і збільшивши при цьому виробництво електроенергії за рахунок відновлюваних джерел енергії до 38% до 2020 року.</p> <p>Італія, яка раніше розглядала питання про відродження своєї ядерно-енергетичної програми після закриття останньої експлуатованої станції в 1990 році, після референдуму, що відбувся в червні 2011 року, прийняла рішення про те, що ядерна енергія не буде розглядатися в якості можливого варіанту щонайменше ще п'ять років. Планується інвестувати 180 млрд. євро протягом 8 років у розвиток відновлювальних джерел енергії, і при цьому довести рівень споживання електроенергії за рахунок відновлювальних джерел енергії до 24 % станом на 2020 рік.</p> <p>У Швейцарії сенат проголосував у вересні 2011 року за прийняття пропозиції про поетапну відмову від ядерної енергетики до 2034 року.</p> <p>Ядерна енергетика Росії складає 5% світового ринку атомної електрогенерації, 15% світового ринку реакторобудування, 45% світового ринку збагачення урану, 15% світового ринку конверсії відпрацьованого палива і забезпечує 8% світового видобутку природного урану. Відповідно до «Енергетичної стратегії Росії до 2030 р.» прогнозується, що встановлені потужності атомних електростанцій досягнуть 52-62 ГВт із</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>збільшенням частки ядерної енергетики у виробництві електроенергії до 33% із відповідним зменшенням частки газової електрики до 25%.</p> <p>За прогнозами уряду США, до 2035 року в країні буде створено додаткових потужностей з виробництва електроенергії на 222 ГВт. Це дозволить збільшити сумарну потужність електростанцій на 20 %. При цьому близько 57 % зростання буде забезпечено саме за рахунок введення нових станцій, що працюють на газі. На відновлювані джерела енергії припадає 31 %, 8 % - на вугільні станції і ще 4 % на АЕС.</p> <p>Уряд Китаю у новій енергетичній стратегії до 2020 року, яку опубліковано у вересні 2012 року, зазначив відновлення програм і робіт з будівництва АЕС. Підкреслюється, що документ був доповнений новими, більш жорсткими вимогами до стандартів безпеки. До 2020 року Китай планує побудувати 32 АЕС, збільшивши потужності атомної електроенергетики до 40 млн. кВт. При цьому частка АЕС в електроенергетиці КНР збільшиться до 4%, а до 2030 року уряд Китаю припускає довести частку АЕС в електроенергетиці до 7%.</p> <p>У Японії до подій 11 березня 2011 р. частка ядерної енергетики у виробленні електричної енергії становила близько 30%. При цьому передбачалося довести цю частку за допомогою 54 реакторів до 50% до 2050 р. Енергозабезпечення Японії частково переорієнтовуються на 93 ТЕЦ (що використовують газ, нафту і вугілля), на ГРЕС і на відновлювані види енергії. Частка останніх поки складає близько 10%. У опублікованій у жовтні 2011 року енергетичній стратегії Японії передбачається скоротити залежність від ядерної енергетики і зберегти його на довгострокову перспективу на рівні 20-25%. Інша частина потреби у електроенергії буде відшкодовуватися за рахунок імпорту корисних копалин і розвитку відновлюваних ресурсів, частка яких подвоїться до 2030 р. і досягне 40%.</p> <p>В Україні продовження експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний термін передбачено «Енергетичною стратегією України на період до 2030 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №1071-р.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
35.	Враховуючи, що з 2005 року Каховське водосховище є своєрідною технічною водоймою ЗАЕС – чому керівництво станції проводить дискримінаційну політику щодо рибалок в районі шандор?	Шандори є спорудами гідротехнічного цеху, який в свою чергу є підрозділом Запорізької АЕС – режимного об'єкту, який знаходиться під пильною постійною охороною. Рибальство в районі гідротехнічних споруд Запорізької АЕС заборонене. Крім того, рибалки в районі шандор дуже часто проявляють недбале ставлення до власної безпеки, що може призвести до нещасних випадків, тому Запорізька АЕС таким чином дбає про життя і здоров'я жителів навколишніх населених пунктів. Зважаючи на те, що Каховське водосховище у декілька десятків разів більше, ніж разом узяті гідроспоруди ЗАЕС – місць для рибальства більш, ніж достатньо і крім території біля шандор гідротехнічного цеху Запорізької АЕС.
36.	Відомо, що випарування теплої води з гідроспоруд ЗАЕС до 3 тон щосекунди. Чи планується зменшення температури в гідроспорудах за рахунок її відбору тепловими насосами чи іншим чином і передачі до навколишніх населених пунктів?	Гідротехнічний цех Запорізької АЕС неодноразово наголошував, що готовий розглянути будь-які пропозиції щодо використання низькопотенційної енергії охолоджуючої води у разі економічної доцільності та технічної можливості впровадження рацпропозицій. На жаль жодна з ідей, запропонованих до теперішнього часу, не відповідає цим критеріям.
37.	Назвіть поіменно які 9 заходів КзПБ по блоку 1 будуть виконані в період 2016-2020 року. Чому вони не виконані до планованого строку продовження терміну експлуатації. Як це вплине на безпеку роботи реактора? Яка категорія цих 9-ти заходів?	<p>Питання не відноситься до предмету публічного громадського обговорення.</p> <p>Информация о состоянии выполнения «постфукусимских» мероприятий КсППБ на энергоблоке №1 ОП ЗАЭС, реализация которых не завершена*</p> <p>Категория I: отступления, которые отражают отклонения от общепринятой международной практики;</p> <p>Категория II: отступления, которые являются важными для обеспечения безопасности, являются причиной снижения «глубокоэшелонированной защиты», требуют принятия действий для решения данного вопроса;</p> <p>Категория III: отступления, которые являются очень важными для обеспечения безо-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь																								
		<p>пасности и приводят к тому, что «глубокоэшелонированная защита» является недостаточной. Требуется немедленные действия по исправлению ситуации, может также потребоваться принятие временных мер;</p> <p>Категория IV: Отступления, которые являются исключительно важными или приводят к тому, что «глубокоэшелонированная защита» неприемлема. Требуется немедленные действия для решения проблемы. Должны приниматься компенсирующие меры до тех пор, пока не будут решены проблемы обеспечения безопасности.</p> <table border="1" data-bbox="824 587 2168 1439"> <thead> <tr> <th data-bbox="824 587 974 710">№</th> <th data-bbox="974 587 1776 710">Мероприятие</th> <th data-bbox="1776 587 2168 710">Категория влияния на безопасность</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="824 710 974 794">1</td> <td data-bbox="974 710 1776 794">«Внедрение системы принудительного сброса давления из СГО»</td> <td data-bbox="1776 710 2168 794">III</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 794 974 874">2</td> <td data-bbox="974 794 1776 874">«Обеспечение сейсмостойкости систем и строительных конструкций»</td> <td data-bbox="1776 794 2168 874">I</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 874 974 954">3</td> <td data-bbox="974 874 1776 954">«Внедрение систем сейсмологического мониторинга площадок»</td> <td data-bbox="1776 874 2168 954">III</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 954 974 1077">4</td> <td data-bbox="974 954 1776 1077">«Предотвращение раннего байпасирования ГО в результате попадания расплавленных масс активной зоны из шахты реактора вне гермообъема».</td> <td data-bbox="1776 954 2168 1077">III</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 1077 974 1157">5</td> <td data-bbox="974 1077 1776 1157">«Внедрение системы контроля концентрации водорода в ГО для запроектных аварий»</td> <td data-bbox="1776 1077 2168 1157">III</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 1157 974 1321">6</td> <td data-bbox="974 1157 1776 1321">Разработка и реализация организационно-технических мероприятий по управлению аварией: течь теплоносителя из 1-го контура во 2-й эквивалентным сечением Ду100</td> <td data-bbox="1776 1157 2168 1321">III</td> </tr> <tr> <td data-bbox="824 1321 974 1439">7</td> <td data-bbox="974 1321 1776 1439">Обеспечение возможности ввода в работу системы продувки-подпитки в случае локализации ГО и обеспечение автоматического ввода в работу систе-</td> <td data-bbox="1776 1321 2168 1439">I</td> </tr> </tbody> </table>	№	Мероприятие	Категория влияния на безопасность	1	«Внедрение системы принудительного сброса давления из СГО»	III	2	«Обеспечение сейсмостойкости систем и строительных конструкций»	I	3	«Внедрение систем сейсмологического мониторинга площадок»	III	4	«Предотвращение раннего байпасирования ГО в результате попадания расплавленных масс активной зоны из шахты реактора вне гермообъема».	III	5	«Внедрение системы контроля концентрации водорода в ГО для запроектных аварий»	III	6	Разработка и реализация организационно-технических мероприятий по управлению аварией: течь теплоносителя из 1-го контура во 2-й эквивалентным сечением Ду100	III	7	Обеспечение возможности ввода в работу системы продувки-подпитки в случае локализации ГО и обеспечение автоматического ввода в работу систе-	I
№	Мероприятие	Категория влияния на безопасность																								
1	«Внедрение системы принудительного сброса давления из СГО»	III																								
2	«Обеспечение сейсмостойкости систем и строительных конструкций»	I																								
3	«Внедрение систем сейсмологического мониторинга площадок»	III																								
4	«Предотвращение раннего байпасирования ГО в результате попадания расплавленных масс активной зоны из шахты реактора вне гермообъема».	III																								
5	«Внедрение системы контроля концентрации водорода в ГО для запроектных аварий»	III																								
6	Разработка и реализация организационно-технических мероприятий по управлению аварией: течь теплоносителя из 1-го контура во 2-й эквивалентным сечением Ду100	III																								
7	Обеспечение возможности ввода в работу системы продувки-подпитки в случае локализации ГО и обеспечение автоматического ввода в работу систе-	I																								

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь	
			мы борного концентрата (ТВ10) в случае течи первого контура.
		8	Модернизация САОЗ ВД для обеспечения возможности управления давлением на напоре при работе насоса системы на 1-й контур
		9	Внедрение комплексной системы диагностики систем РУ
		<p>Завершение реализации указанных мероприятий после ПСЭ энергоблока №1 не оказывает критического влияния на ухудшение целевых показателей безопасности.</p> <p>Значения целевых показателей безопасности по согласованному КАБ ОППБ не выходит за рамки критериев, установленных нормативными документами (ЧПА3: $6,37 \times 10^{-6}$; ЧПАВ: $4,92 \times 10^{-6}$).</p>	
38.	Які передбачено, чи вже виконано заходи по зменшенню або ж ліквідації щілин корпусу реактора, враховуючи що плановий термін експлуатації вичерпано?	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)	
39.	Коли буде здане в експлуатацію ЦСВЯП, що на території Чорнобильської зони і як цьому сприяють НАЕК «Енергоатом» та ДІЯРУ?	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p> <p>Додатково.</p> <p>Відповідно до «Плану заходів щодо реалізації Стратегічних напрямків поведіння з відпрацьованим ядерним паливом атомних електростанцій України з реакторами типу ВВЕР на період до 2030 року» (далі – План заходів), затверджений наказом Міністерства енергетики введення в ЦСВЯП в експлуатацію заплановано на 2017 рік.</p> <p>Станом на 30 вересня 2016 року Держатомрегулюванням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконаний розгляд 14 комплектів технічних специфікацій на обладнання важливе 	

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>для безпеки, за результатами якого до ДП «НАЕК «Енергоатом» направлені попередні коментарі.</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовлено та направлено в ДП НАЕК «Енергоатом» зауваження до Попереднього звіту з аналізу безпеки ЦСВЯП у рамках проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки; - триває державна експертиза ядерної та радіаційної безпеки проекту «Будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР АЕС України»; - розпочато розгляд заяви на отримання ліцензії на провадження діяльності, пов'язаної з будівництвом та введення в експлуатацію ЦСВЯП (лист ДП НАЕК «Енергоатом» від 21.09.2016р. № 13665/46). <p>Крім того, на робочій нараді було прийнято рішення (протокол наради від 20 січня 2016 року) щодо спрощення процедури взаємодії між ДП НАЕК «Енергоатом» та Держатомрегулюванням/ДНТЦ ЯРБ при реалізації ліцензійного процесу щодо розгляду документації ЦСВЯП.</p>
40.	<p>Коли буде збудоване сховище для радіоактивних відходів після переробки ВЯП, що повертатимуться з Росії і чи передбачене там зберігання рідких і твердих радіоактивних відходів, що вже сотнями тон накопичились на кожній АЕС?</p>	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p>
41.	<p>Що значить зрозумілою мовою «проектно-консервативний термін експлуатації», який був озвучений 30.08.2016 р. т.в.о. гендиректора ЗАЕС Пишним В.М. і чим він ви-</p>	<p>«Проектно-консервативний термін експлуатації» - це проектний термін експлуатації в 30 років, тобто це термін експлуатації з максимально консервативним підходом до його прийняття.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	різняється від проектного терміну в 30 років?	
42.	Враховуючи, що ЦСВЯП ще дуже довго не збудується чи розглядається питання ймовірності відмови Росії приймати ВЯП з українських АЕС і таким чином складування його на промплощадці ЗАЕС?	<p>Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)</p> <p>Відповідно до п. 3.2 ліцензії серії ЕО 000196 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки «Запорізька АЕС», виданої ДП НАЕК «Енергоатом» 10 серпня 2004 року, ДП НАЕК «Енергоатом» має право зберігати ВЯП у ССВЯП з енергоблоків Запорізької АЕС.</p> <p>Інформація про питання зберігання ВЯП з інших атомних станцій України у ССВЯП ЗАЕС від ДП НАЕК «Енергоатом» до Держатомрегулювання не надходила.</p>
43.	Де планується складування ВЯП японсько-американської фірми Westinghouse?	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)
44.	Відомо, що значна частина постфукусімських та КзПБ заходів, узгоджених свого часу ДІЯРУ для впровадження на 1,2 блоках ЗАЕС і які мають найвищий – категорія 4 та високий – категорія 3 вплив на безпеку, не виконані і невідомо коли (може взагалі не будуть) виконані. Яку при цьому кримінальну відповідальність і згідно якої статті КК України понесуть члени колегії та персонально керівник ДІЯРУ за прийняття свідомо злочинного (з огляду на	Відповідь надана під час громадських слухань (Стенограма громадських слухань – Додаток А.)

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	забезпечення безпеки населення і довкілля) рішення щодо продовження надпроектного терміну експлуатації не підготовлених до цього 1 та 2 енергоблоків ЗАЕС?	
45.	<p>При всій повазі до пана Шимчева С.О. відмічаю, що запитання і пропозиції на громадських слуханнях 30.08.2016 р. адресувались не йому особисто, а вочевидь влаштовувачам заходу, що перебували в президії. Тому, шановне товариство, при підготовці відповідей дотримуйтесь будь ласка здорового глузду.</p>	<p>Враховно.</p> <p>Надано наступні роз'яснення.</p> <p>Громадські слухання з питань можливості продовження терміну експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС були проведені Держатомрегулювання 30.08.2016 за участю замовника проекту рішення – ВП «Запорізька АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом». Начальник Управління роботи з громадськістю та ЗМІ Запорізької АЕС Шимчев С.О. був ведучим протоколу, про що було сповіщено на початку слухань. За результатом розгляду всіх наданих пропозицій/зауважень/запитань Державна інспекція ядерного регулювання України оприлюднила на своєму офіційному сайті Звіт про публічне громадське обговорення щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку № 1 Запорізької АЕС http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229 .</p> <p>Керуючись п. 16 Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть вплинути на стан довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 №771, уповноважена посадова особа замовника проекту рішення ВП «Запорізька АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом» надала відповідь на запитання громадськості в письмовій формі після закінчення громадських слухань, спираючись на офіційні матеріали «Звіту про публічне громадське обговорення проекту рішення Державної інспекції ядерного регулювання України про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС».</p>
<p>Лист спілки «Громадський дозор» від 20.09.2016 №36/16 щодо резолюції мирного зібрання мешканців міста Нікополя у захист прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля і участь громадськості в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля від 16.09.2016 (електронна пошта 20.09.2016)</p>		

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
46.	<p>При прийнятті ДІЯРУ рішення про продовження експлуатації старого ядерного блоку у густонаселеному регіоні не були враховані:</p> <p>- звернення громадських організацій Нікополя щодо подальшої небезпеки негативного впливу АЕС на довкілля і здоров'я людей в умовах надвисокої захворюваності дитячого населення міста і надзвичайно великого коефіцієнта смертності його населення, який з 2004 року досягає 18-19%. У 2010 році він складав 18,1% (в Україні - 15,2%, у Дніпропетровській обл. – 16,3% (Держстат України);</p>	<p>Державна Санепідслужба Кам'янсько-Дніпровського району постійно проводить радіаційно-гігієнічний моніторинг, вивчає можливий зв'язок показників здоров'я людей з радіаційною обстановкою регіону.</p> <p>Основними її завданнями з дотримання радіаційної безпеки є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контроль за станом радіоактивності продуктів харчування і об'єктів навколишнього середовища, а також радіаційний моніторинг в районі розміщення Запорізької АЕС; - контроль за станом радіаційної безпеки персоналу та попередження радіаційних аварій на підприємствах і в установах, де використовуються джерела іонізуючого випромінювання; - контроль за променевими навантаженнями пацієнтів при проведенні рентгенологічних процедур. <p>Виконання зазначених завдань реалізується в рамках «Программы защиты населения Запорожской области от действия ионизирующих излучений на 2011-2015 годы», яка була підготовлена обласною санепідстанцією та затверджена рішенням обласної Ради №8 від 23.12.2010 року. На її основі 18 березня 2011 року на сесії К-Дніпровської районної Ради була прийнята відповідна регіональна програма, розроблена фахівцями відповідних служб в т.ч. і райсанепідстанції. Основними її завданнями, які входять в компетенцію санепідслужби, є «удосконалення радіаційного моніторингу довкілля, зміцнення та підтримка бар'єрів радіаційної безпеки, інформування населення про радіаційний стан довкілля та якість продуктів харчування та ін.».</p> <p>Співробітниками СЕС щодня, протягом більш ніж 25 років, проводяться заміри потужності експозиційної дози гамма-випромінювання на місцевості в м. Кам'янка-Дніпровська (вона становить 7-10мкР/год), а також щотижневі заміри в населених пунктах району. Наприклад, в с. Н-Водяне вона становить 12-16 мкР/год, селах Дніпровка, Іванівка, Водяне - 10-12 мкР/год, с. В.Знам'янка - 12-14 мкР/год, м. Енергодар - 11-12 мкР/год.</p> <p>Слід зазначити, що на даній місцевості рівні зовнішнього гамма-фону не є якоюсь постійною величиною, а змінюються в залежності від багатьох факторів, в т.ч. погоди, пори року. У зимовий час при наявності снігового покриву, фон може істотно зменшуватися.</p> <p>Досліджуються також основні продукти харчування, які входять до раціону насе-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь																																								
		<p>лення: хліб, м'ясо, молоко, риба, овочі, фрукти і питна вода.</p> <p>Переважаючими продуктами в раціоні харчування є молоко, картопля, хліб. Основними дозоутворюючими продуктами раціону є вода і риба. Для кожного виду продуктів, які споживаються людиною в їжу, в 2006 році введено в дію Державні гігієнічні нормативи «Допустимые уровни содержания радионуклидов Стронция-90 и Цезия-137 в продуктах питания и питьевой воде» (спостерігають саме за цими елементами, оскільки вони вважаються найбільш небезпечними в радіобіологічному відношенні).</p> <p>Результати дослідження проб, відібраних санепідслужбою в Кам'янсько-Дніпровському районі в 2015 році представлені в таблиці 1. До відома: одиниця обліку - 1 Беккерель, тобто 1 радіоактивний розпад в секунду. Як видно з таблиці, вміст радіоактивних речовин в основних продуктах харчування значно нижчий від нормативних значень.</p> <p style="text-align: right;">Таблиця 1</p> <p style="text-align: center;">Результати радіохімічних досліджень проб, відібраних в Кам'янсько-Дніпровському районі в 2015 році.</p> <table border="1" data-bbox="819 911 2107 1439"> <thead> <tr> <th rowspan="2">п/п</th> <th rowspan="2">Найменування проб</th> <th colspan="2">2015</th> <th colspan="2">Норматив</th> </tr> <tr> <th>Стронцій – 90 Бк/кг, л</th> <th>Цезій 137 Бк/кг, л</th> <th>Стронцій – 90 Бк/кг, л</th> <th>Цезій 137 Бк/кг, л</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>Вода Каховського водосховища</td> <td>0,027</td> <td>0,004</td> <td>Не норм.</td> <td>Не норм.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Молоко</td> <td>0,04</td> <td>0,05</td> <td>100</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td></td> <td>М'ясо свинина</td> <td>0,06</td> <td>0,07</td> <td>200</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td></td> <td>М'ясо яловичина</td> <td>0,11</td> <td>0,13</td> <td>200</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Хліб 1с.</td> <td>0,06</td> <td>0,04</td> <td>20</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	п/п	Найменування проб	2015		Норматив		Стронцій – 90 Бк/кг, л	Цезій 137 Бк/кг, л	Стронцій – 90 Бк/кг, л	Цезій 137 Бк/кг, л		Вода Каховського водосховища	0,027	0,004	Не норм.	Не норм.		Молоко	0,04	0,05	100	20		М'ясо свинина	0,06	0,07	200	20		М'ясо яловичина	0,11	0,13	200	20		Хліб 1с.	0,06	0,04	20	5
п/п	Найменування проб	2015			Норматив																																					
		Стронцій – 90 Бк/кг, л	Цезій 137 Бк/кг, л	Стронцій – 90 Бк/кг, л	Цезій 137 Бк/кг, л																																					
	Вода Каховського водосховища	0,027	0,004	Не норм.	Не норм.																																					
	Молоко	0,04	0,05	100	20																																					
	М'ясо свинина	0,06	0,07	200	20																																					
	М'ясо яловичина	0,11	0,13	200	20																																					
	Хліб 1с.	0,06	0,04	20	5																																					

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь				
		Риба:				
		карась	0,5	0,7	150	35
		тарань	0,5	0,66	150	35
		Капуста	0,05	0,06	40	20
		Яблука	<0,28	<0,6	70	10
		Ґрунт	8,6	9,7	Не норм.	Не норм.
		<p>Доза опромінення населення району за рахунок сумарного надходження цезію-137 і стронцію-90 з харчовим раціоном склала 0,003 мЗв.</p> <p>З 2014 року в лабораторії Енергодарського підрозділу ДУ «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗУ» працює радіологічний прилад «Комбінований спектрометр енергії бета-гамма випромінювання СЕ-БГ-01-«АКП»-150-63», який був придбаний за підтримки енергетичної компанії ДТЕК «Дніпроенерго» і міської ради. Він використовується для комплексного вирішення завдань радіаційного контролю та радіаційного моніторингу в продуктах харчування, воді, сільськогосподарській продукції, будівельних матеріалах і інших пробах навколишнього середовища міста і району.</p> <p>На цьому приладі в 2015 році були досліджені 4 проби питної води, 6 проб овочів, 2 проби м'яса, 2 проби молока. Радіоактивність у всіх пробах не перевищувала допустимі рівні.</p> <p>Людина може зазнавати досить високих рівнів радіаційного впливу і при рентгенодіагностиці. Лікарі, які призначають цей вид обстеження, пам'ятають про небезпеку впливу рентгенівського випромінювання на статеві залози і червоний кістковий мозок, що володіють високою радіочутливістю. Тому рентген-обстеження органів черевної порожнини, нирок, попереку призначають суворо за показаннями і тільки по направленню лікаря. Для додаткового захисту пацієнта використовують гумові просвинцьовані фартухи, накладки та інші засоби.</p> <p>При цьому навантаження за видами дослідження на 1 особу населення району не перевищує середньообласних показників. Середньозважена величина дози опромінення населення району за рахунок рентген-діагностики - 0,35мЗв (при середньообласному по-</p>				

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>казнику - 0,95 мЗв).</p> <p>Працівниками держсанепідслужби вивчаються і дози опромінення, що одержує населення в приміщеннях, в яких воно проживає, за рахунок зовнішнього гамма-опромінення та внутрішнього опромінення Радон-222. Виявляється, що вміст цього газу, який є випромінювачем альфа-частинок, що надходить в зону дихання людини з будівельних матеріалів і ґрунту найбільший в будинках з саману - 290 Бк/м³ приміщення, менший - з цегли (64,3 Бк/м³) і найменший - в панельних - 21,7 Бк/м³. Тому рекомендуємо жителям району при покупці будівельних матеріалів, що містять природні радіонукліди (цегла, шлакоблок і ін.), а також виробів з деревини (згідно гігієнічних нормативів і цей вид продукції нормується на вміст радіонуклідів), цікавитися у продавця наявністю сертифікату радіаційної якості.</p> <p>Середньозважена величина дози опромінення населення за рахунок перебування в приміщеннях склала 3,3 мЗв, причому 85% цієї дози склала доза, отримана за рахунок Радону-222.</p> <p>Розрахунки показали, що загальна доза опромінення населення району склала 3,78 мЗв, в тому числі: за рахунок перебування в приміщеннях - 3,3 мЗв, за рахунок рентгенівських досліджень - 0,35 мЗв, 0,003 мЗв за рахунок харчування і 0,13 мЗв - за рахунок перебування на вулиці.</p> <p>Наведені розрахунки свідчать про те, що головною складовою виникнення віддалених негативних ефектів - онкологічних і генетичних захворювань - є природний Радон-222.</p> <p>Основними факторами опромінення є перебування в приміщеннях - 60,7% і рентгенівські дослідження - 17,5%, а радіаційний фактор АЕС, що впливає на радіоактивність продуктів харчування і зовнішній гамма-фон, в сумі склав всього 0,1% загального опромінення, що збігається з літературними даними з опромінення населення в цілому по Україні. Результати розрахунків представлені в таблиці 2.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь												
		<p style="text-align: right;">Таблиця 2</p> <p style="text-align: center;">Дози опромінення населення Кам'янсько-Дніпровського району</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th data-bbox="837 347 1435 395">Фактор опромінення</th> <th data-bbox="1435 347 1823 395">Доза (мЗв)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="837 395 1435 443">Перебування в приміщеннях</td> <td data-bbox="1435 395 1823 443">3,30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="837 443 1435 491">Рентгенівські дослідження</td> <td data-bbox="1435 443 1823 491">0,35</td> </tr> <tr> <td data-bbox="837 491 1435 539">Харчування</td> <td data-bbox="1435 491 1823 539">0,003</td> </tr> <tr> <td data-bbox="837 539 1435 587">Перебування на вулиці</td> <td data-bbox="1435 539 1823 587">0,13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="837 587 1435 635">Всього</td> <td data-bbox="1435 587 1823 635">3,78</td> </tr> </tbody> </table> <p>Таким чином, тривале спостереження санепідслужби за радіаційною обстановкою в районі Запорізької АЕС показало, що питома радіоактивність харчових продуктів і води, стан радіаційного фону в Кам'янсько-Дніпровському районі за час роботи Запорізької АЕС практично не змінилися. За даними К-Дніпровської СЕС, вплив АЕС на формування дози радіації, яку одержує населення, становить всього 0,1% від загального числа дозоутворюючих факторів (звичайно, це при врахуванні нормальної, безаварійної роботи станції).</p> <p>Оскільки відсутній вплив АЕС на здоров'я населення, то викликає сумнів доцільність проведення медичного дослідження «за фактом впливу атомної станції на навколишнє середовище, зокрема, на здоров'я людини».</p>	Фактор опромінення	Доза (мЗв)	Перебування в приміщеннях	3,30	Рентгенівські дослідження	0,35	Харчування	0,003	Перебування на вулиці	0,13	Всього	3,78
Фактор опромінення	Доза (мЗв)													
Перебування в приміщеннях	3,30													
Рентгенівські дослідження	0,35													
Харчування	0,003													
Перебування на вулиці	0,13													
Всього	3,78													
47.	<p>При прийнятті ДІЯРУ рішення про продовження експлуатації старого ядерного блоку у густонаселеному регіоні не були враховані:</p> <p>- не надані висновки екологічної експертизи Міністерства екології України щодо оцінки впливу про-</p>	<p>Згідно з чинним законодавством України, продовження терміну експлуатації існуючих ядерних установок не передбачає виконання оцінки впливу на навколишнє середовище (далі – ОВНС) (стаття 6 Закону України від 08.06.2005 № 2861/IV «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення»).</p> <p>ДП «НАЕК «Енергоатом», за власною ініціативою, провело у 2015 році ОВНС. За результатами ОВНС розроблені звітні матеріали, які оприлюднені на веб-сайті ВП ЗАЕС та</p>												

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>довження експлуатації блоку № 1 на навколишнє середовище (ОВНС);</p>	<p>направлені до Мінприроди України на державну екологічну експертизу. На цей час опрацьовуються зауваження експертизи.</p> <p>На момент проведення громадських слухань з питань продовження терміну експлуатації енергоблоків ВП ЗАЕС у м. Нікополь громадськості для ознайомлення були надані наступні документи, які містять дуже великий обсяг екологічної інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Звіт з періодичної переоцінки безпеки ЗППБ – Фактор безпеки № 14 – Вплив експлуатації на навколишнє середовище; – Нетехнічне резюме. Матеріали з обґрунтування безпеки ПТЕ 1, 2 блоки ЗАЕС у надпроектний термін; – Звіт про екологічний аудит ВП «Запорізька АЕС» з висновком екологічного аудиту. <p>03.11.2015 звітні матеріали ОВНС ВП ЗАЕС були направлені до Мінприроди України для проведення державної екологічної експертизи. Понад 120 днів (а це максимальний термін проведення екологічної експертизи відповідно до ст. 38 Закону України «Про екологічну експертизу») з боку Мінприроди України на адресу НАЕК «Енергоатом», ВП ЗАЕС не надходило жодного повідомлення про результати експертизи. Лише у березні 2016 року на адресу ВП ЗАЕС надійшов лист Мінприроди України щодо наявності зауважень та коментарів до звітних матеріалів. Серед зауважень експертизи відсутня принципова позиція щодо недотримання ВП ЗАЕС природоохоронного законодавства та відсутність підстав щодо заборони подальшої її експлуатації.</p> <p>У відповідь НАЕК «Енергоатом» у березні направила результати розгляду зазначеного листа з висновками щодо порушення з боку Мінприроди України окремих вимог природоохоронного законодавства, що призвело до затягування та недотримання порядку проведення державної екологічної експертизи та зобов'язань, які взяло на себе Мінприроди України, пов'язаних з подальшою реалізацією міжнародних заходів. Таку саме думку ВП ЗАЕС висловив у своєму листі та також направила його на адресу Мінприроди України. Також додатково листом НАЕК «Енергоатом» звернулась до Мінприроди України з проханням надати звітний документ про результати розгляду матеріалів ОВНС ВП ЗАЕС для ретельного вивчення позиції експертів. Станом на 20.07.2016 такий документ на адресу</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
		<p>ДП «НАЕК «Енергоатом» також не надходив.</p> <p>12.07.2016 в ДП «НАЕК «Енергоатом» за участю представників Мінприроди України та міжнародних кредитних організацій (Євратом та ЄБРР) було проведено робочу нараду з питань імплементації положень Конвенції Еспо під час здійснення діяльності з продовження експлуатації енергоблоків діючих АЕС України та виконання екологічної експертизи звітних матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище діючих АЕС. На нараді було запропоновано проведення у серпні 2016 року в Мінприроди України спільної наради з ДП «НАЕК «Енергоатом» та розробниками матеріалів ОВНС ВП ЗАЕС, але знову Мінприроди відмовилось брати у нараді участь. На цей час розробляється таблиця розбіжностей до зауважень експертизи та планується направити її до Мінприроди України.</p>
48.	<p>При прийнятті ДІЯРУ рішення про продовження експлуатації старого ядерного блоку у густонаселеному регіоні не були враховані:</p> <p>- не усунуті у повному обсягу виявлені місією МАГАТЕ дефіцити безпеки енергоблоку № 1, які відображають відхилення його безпеки від загальноприйнятої міжнародної практики.</p>	<p>Питання безпеки українських АЕС постійно були у центрі уваги міжнародної спільноти.</p> <p>Роботи щодо оцінки відповідності АЕС України міжнародним вимогам з ядерної та радіаційної безпеки виконувались в рамках «Меморандуму між Україною та ЄС про розуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі» (далі - Меморандум), який було підписано 1 грудня 2005 року Президентом України, Президентом Європейської Ради та Президентом Єврокомісії.</p> <p>Експертами МАГАТЕ було зроблені висновки щодо повної відповідності всіх енергоблоків АЕС більшості з 192 діючих вимог МАГАТЕ з безпеки, які встановлені для проєктів АЕС (NS-R-1). При цьому визнано, що всі п'ятнадцять енергоблоків українських АЕС задовольняють не менш ніж 172 вимогам NS-R-1.</p> <p>Для всіх енергоблоків АЕС були визначені декілька загальних питань, в яких була виявлена часткова невідповідність вимогам МАГАТЕ. Ці загальні питання пов'язані з кваліфікацією обладнання; врахуванням "важких" аварій; підтвердженням запасу сейсмостійкості; повнотою ІАБ и додаткових аналізів безпеки; контрольно-вимірювальними приладами та автоматикою для післяаварійного моніторингу.</p> <p>Експертами МАГАТЕ було визнано, що за всіма виявленими частковими невідповідностями ведеться результативна робота щодо їх усунення на всіх енергоблоках АЕС в</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>рамках діючих програм з підвищення безпеки.</p> <p>Щодо енергоблоку №1 Запорізької АЕС, дійсно на момент прийняття рішення щодо можливості продовження строку експлуатації блоку №1 Запорізької АЕС, окремі заходи КзППБ будуть реалізовані частково (згідно до узгодженої етапності їх впровадження). Насамперед це пов'язано з технічною складністю, великим обсягом аналітичних обґрунтувань, термінами виготовлення обладнання та проведення тендерних процедур тощо. Але такі рішення приймалися НАЕК «Енергоатом» та погоджувалось з Держатомрегулювання на підставі відповідних обґрунтувань щодо проведених аналізів надійності існуючого обладнання, впливу його відмов на функції безпеки та впровадження відповідних компенсуючих заходів. Такий підхід не протирічить постанові Кабінету Міністрів України від 07.12.2011 №1270 та міжнародному досвіду впровадження заходів з підвищення безпеки.</p> <p>У всьому світі впровадження заходів з підвищення безпеки, це безперервний процес, який розпочинається з моменту введення енергоблоку в експлуатацію і здійснюється на протязі всього життєвого циклу «експлуатація ядерної установки».</p> <p>Це насамперед обумовлено інформацією, яка отримується на підставі аналізів безпеки, які здійснює експлуатуюча організація з урахуванням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - власного досвіду експлуатації; - закордонного досвіду експлуатації; - рекомендацій спеціалізованих міжнародних організацій; - результатів науково-технічних досліджень і розробок, тощо. <p>Навіть у разі, якщо стан енергоблоку відповідає основним критеріям безпеки відповідно до діючого законодавства, принцип постійного підвищення безпеки все одно покладається в основу технічної політики в галузі ядерної енергетики. Тобто, виконати до якоїсь дати всі заходи з підвищення безпеки неможливо, як і оцінювати безпеку через статистичні дані стосовно кількості виконаних заходів.</p> <p>Стосовно впровадження «постфукусимських» заходів, повідомляємо, що 20-24 квітня 2015 року в офісі Європейської комісії (м. Брюссель) Європейською групою регулюючих органів (ENSREG) розглядався стан реалізації заходів з підвищення безпеки на європей-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>ських АЕС, визначених за результатами стрес-тестів для врахування уроків аварії на АЕС Фукусіма.</p> <p>На цій нараді Україною був представлений «Оновлений національний план дій за результатами стрес-тестів», який отримав позитивну оцінку щодо повноти та термінів впровадження «постфукусимських» заходів.</p> <p>Застосовуючи результати цієї наради до питання продовження строку експлуатації енергоблоків АЕС, можна відмітити, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для європейських АЕС реалізація «постфукусимських» заходів не є умовою продовження експлуатації енергоблоків; - для європейських АЕС реалізація всіх «постфукусимських» заходів спочатку планувалась до 2017 року, але кінцевий термін завершення окремих заходів перенесено на 2020 рік; - більшість країн відмітили відставання від намічених термінів впровадження «постфукусимських» заходів внаслідок технічної складності та фінансових проблем, довжиною тендерних процедур, великого обсягу робіт. <p>Тобто можна констатувати, що стан реалізації «постфукусимських» заходів на енергоблоці №1 Запорізької АЕС знаходиться на рівні європейських АС.</p>
49.	<p>Скасувати рішення Колегії ДІЯРУ про продовження понад проектної експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС, як таке, що було прийняте з порушенням Конституції України та Оргуської Конвенції п.8 ст. 6 якої зобов'язує: «... щоб у відповідному рішенні належним чином було враховано результати участі громадськості».</p>	<p>У п. 4 констатуючої частини Постанови Колегії Держатомрегулювання від 13 вересня 2016 року №5 зазначено «З метою залучення громадськості до участі в управлінні державними справами, обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості для вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Держатомрегулювання спільно із замовником проекту продовження експлуатації було проведено громадське обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС».</p> <p>Публічне громадське обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС здійснювалось Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року у строгій відповідності до вимог законодавства, а саме: положень Орхуської конвенції, постанов Кабінету Міністрів України № 771 від 29.06.2011 року та від 03 лис-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>топада 2010 року №996.</p> <p>Відповідно до п. 9 статті 6 Орхуської конвенції та п. 20 Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть пливати на стан довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2016 №771 (далі - Порядок), за результатами вищезазначеного громадського обговорення Держатомрегулювання підготовлені та оприлюднені матеріали, які включають в себе документи, що підтверджують факти розміщення в засобах масової інформації, на інформаційних стендах відомостей про його проведення, надсилання індивідуальних повідомлень тощо, перелік пропозицій (зауважень), що надійшли, та відомості про їх врахування або причини відхилення (зокрема часткового), а в разі відсутності пропозицій (зауважень) – акт про їх відсутність.</p> <p>13 вересня 2016 року Держатомрегулювання на офіційному веб-сайті оприлюднено Звіт про публічне громадське обговорення щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС (http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229).</p> <p>Крім цього, пропозиції, що надійшли протягом громадського обговорення продовження терміну експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС від громадської організації «Спілка «Громадянський дозор» розглянуті Держатомрегулювання. Відповідно до п. 16 Порядку організатор громадських слухань (Держатомрегулювання) надав відповіді на запитання громадської організації «Спілка «Громадянський дозор» в письмовій формі: листи від 15.09.2016 №07-32/6140, від 15.09.2016 №07-32/6141 та від 20.09.2016 №07-32/6224.</p>
50.	Провести наступні громадські обговорення щодо продовження понад проектної експлуатації ядерних енергоблоків ЗАЕС у найбільшому поселенні її 30-ти км. зони спостереження м. Нікополі.	<p>Враховуючи стурбованість мешканців, звернення громадських організацій м. Нікополь та з метою більш широкого залучення громадськості, Державною інспекцією ядерного регулювання України було прийнято рішення продовжити строки публічного громадського обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС з 18 серпня 2016 року до 25 вересня 2016 року, в т.ч. провести 19 вересня 2016 року громадські слухання.</p> <p>Пропозиція щодо перенесення громадських слухань до м. Нікополь не знайшла підтримки інших населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС, а саме листи:</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		Кам'янсько-Дніпровської районної державної адміністрації від 13.09.2016 №01-01-10/0629, Енергодарської міської ради від 13.09.2016 №01-01-29/3985 та Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району від 14.09.2016 №533.
51.	Виконати всі вимоги затвердженої рішенням Нікопольської міської ради резолюції громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків № 1 та № 2 ЗАЕС» від 12.10.2015 року.	<p>Резолюція громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків №1 та №3 ЗАЕС» від 12.10.2015 р. розглянута в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року (http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229).</p> <p>Відповідно до п. 16 Порядку організатор громадських слухань (Держатомрегулювання) надав відповіді на запитання громадської організації «Спілка «Громадянський дозор» в письмовій формі - лист від 15.09.2016 №07-32/6140.</p>
Лист спілки «Громадянський дозор» від 25.09.2016 №46/16 із зауваженнями та пропозиціями до проекту рішення ДІЯРУ щодо Заяви про внесення змін до ліцензії серії ЕО №000196 на право здійснення діяльності «експлуатація ядерних установок Запорізької АЕС» у зв'язку із забезпеченням безпечної довгострокової експлуатації енергоблоку № 2 Запорізької АЕС на енергетичних рівнях потужності після досягнення встановленого проектом строку служби (електронна пошта 25.09.2016)		
52.	Запорізька АЕС та її блок № 2 побудовані з порушеннями норм розміщення ядерних реакторів у колишньому СРСР і повинні були будуватись мінімум на відстані 25 км. від м. Нікополя з населенням більше 100 тис. чоловік. Фактична відстань від околиці міста до градирень ЗАЕС – 7, 2 км. Чисельність населення зони спостереження Запорізької АЕС (340 тис.	<p>* Акт Комиссии по выбору площадки для строительства АЭС в пункте «Запорожской» Каменко-Днепровского района Запорожской области Украинской ССР от 03 марта 1976 года, был утвержден Постановлением Совета Министров УССР № 303-9 от 30.06.1976.</p> <p>В 1987 году были утверждены «Требования к размещению атомных станций», и согласно п. 2.1.2 «Расстояние от АЭС и АТЭС до городов, объектов культуры и здравоохранения надлежит принимать в каждом конкретном случае по технико-экономическим соображениям, при этом минимально допустимые расстояния должны соответствовать данным, приведенным в таблице.</p>

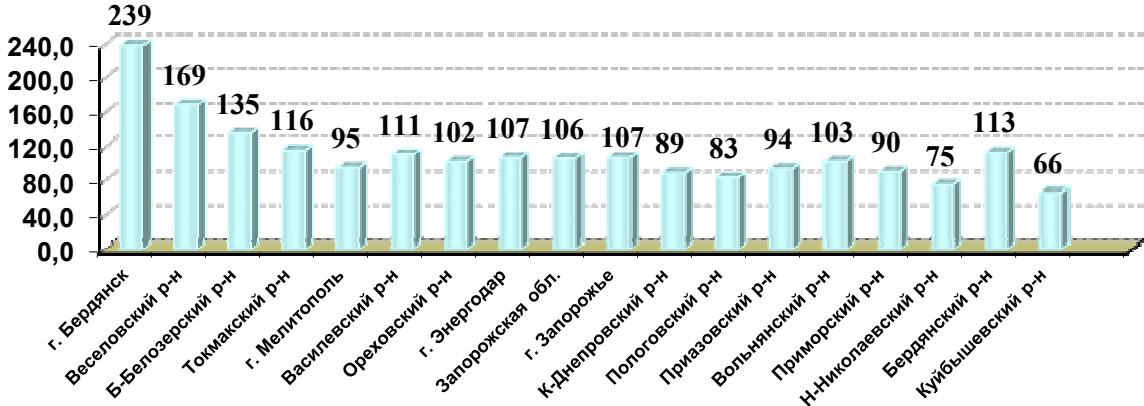
№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь		
	чол.) майже втричі більше ніж біля Чорнобильської АЕС і у випадку радіаційної аварії, ризик якої при експлуатації старих ядерних установок різко зростає, змордована війною і біженцями Україна ніколи не зможе розмістити таку кількість евакуйованого населення і припинить своє існування.	Города с численностью населения, тыс.чел.	Расстояния от станции, предельной мощностью ..., км	
			8 млн.кВт	4 млн.кВт
		от 100 до 500	25	25
		от 500 до 1000	30	30
		от 1000 до 1500	40	35
		от 1500 до 2000	50	40
		более 2000	100	100
		<p>Примечание:</p> <p>1. Расстояния следует принимать от проектных границ застройки городов и границ, отведенных территории других объектов с учетом перспективы их развития;</p> <p>2. Численность населения городов принимается на период окончания эксплуатации станции.</p> <p>Согласно «Отчету по анализу безопасности. Дополнительные материалы по анализу безопасности» 21.1.59.ОБ.01.01 Книга 1 с.8 «В настоящее время в 30-километровой зоне АС проживает 351408 тыс. человек. В том числе Энергодар 58 тыс. человек, в Никополе 13 км от АС 150 тыс. человек, Марганец 56,7 тыс. человек, Каменка-Днепровская 16,9 тыс. человек.»</p> <p>С учетом интерполяции данных по таблице с учетом количества населения г. Никополя минимальное расстояние от АЭС до г. Никополя должно быть:</p> $L = (150 \times 25) / 500 = 7,5 \text{ км, что меньше } 13 \text{ км.}$ <p>Следовательно, Запорожская АЭС построена с учетом норм размещения ядерных реакторов в бывшем СССР.</p> <p>«Требования к размещению атомных станций» 1987 года на сегодняшний день территории Украины не действуют.</p> <p>Требования к выбору площадки для строительства АС регулируются Законом Украины «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають</p>		

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
		<p>загальнодержавне значення», НП 306.2.144-2008 «Вимоги з безпеки до вибору майданчика для розміщення атомної станції».</p> <p>В вышеуказанных документах отсутствуют требования о нормировании расстояния от АЭС до городов.</p> <p>Согласно п. 2.1.2 «Требований к размещению атомных станций» в 1987 году на площадке строительства Запорожской АЭС допустимо было строительство АС суммарной мощностью до 8 млн. кВт (8 энергоблоков по 1 млн.кВт).</p> <p>На сегодняшний день размещение дополнительных энергоблоков или их замещение на площадке ЗАЭС возможно только при соблюдении требований ЗУ «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення», НП 306.2.144-2008 «Вимоги з безпеки до вибору майданчика для розміщення атомної станції», при умови переоценки придатності площадки, на которой размещена действующая Запорожская АЭС.</p>
53.	<p>Запорізька АЕС знаходиться біля зони бойових дій і в будь який час може бути атакованою безпілотними літальними апаратами від проникнення яких, як свідчить досвід, навіть не захищені французькі АЕС.</p>	<p>На АЕС існує ряд послідовних бар'єрів, що не тільки перешкоджають виходу радіоактивних речовин в навколишнє середовище, але і захищають атомну станцію від стихійних або військових загроз, тобто від дій ззовні. Один з цих бар'єрів називається контеймент (захисний купол), це потужна залізобетонна конструкція, що повністю закриває собою все реакторне відділення. Контеймент здатний витримати падіння літака, ударну хвилю від вибуху вантажівки з вибухівкою, землетрус силою 8 балів.</p> <p>Крім цього, атомні станції захищені військовими частинами, в яких існують високомобільні спецпідрозділи швидкого реагування, здатні нейтралізувати диверсійно-терористичну загрозу.</p> <p>У військовій частині 3042, яка охороняє Запорізьку АЕС, регулярно проходять планові і позапланові тактико-спеціальні навчання за участю підрозділу спеціального призначення. Особлива увага приділяється діям підрозділу спеціального призначення військової частини щодо орієнтування на місцевості, спроможності командира підрозділу швидко прийма-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>ти доцільні рішення та самостійним діям підрозділу у відриві від пункту постійної дислокації, враховуючи швидкі зміни в оперативній обстановці. Підрозділ спеціального призначення та особовий склад військової частини 3042 поставлені завдання виконує в повному обсязі.</p> <p>Указом Президента України введено режим посиленої охорони і підвищеної боєготовності особового складу, що захищає стратегічні об'єкти.</p>
54.	<p>По нормам МАГАТЕ в цілях радіаційної безпеки на одному майданчику не повинно працювати більше 4-х ядерних реакторів.</p>	<p>Роботи щодо оцінки відповідності АЕС України міжнародним вимогам з ядерної та радіаційної безпеки виконувались в рамках «Меморандуму між Україною та ЄС про розуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі» (далі - Меморандум), який було підписано 1 грудня 2005 року Президентом України, Президентом Європейської Ради та Президентом Єврокомісії.</p> <p>Експертами МАГАТЕ було зроблені висновки щодо повної відповідності всіх енергоблоків АЕС більшості з 192 діючих вимог МАГАТЕ з безпеки, які встановлені для проектів АЕС (NS-R-1). При цьому визнано, що всі п'ятнадцять енергоблоків українських АЕС задовольняють не менш ніж 172 вимогам NS-R-1.</p> <p>Зауважень щодо розташування більше 4-х енергоблоків на майданчику Запорізької АЕС від експертів МАГАТЕ не надходило.</p>
55.	<p>Вимагаємо від ДІЯРУ припинити системні порушення екологічних прав населення 30-ти км. зони ЗАЕС що продовжуються під час розгляду питання про продовження роботи старих блоків ЗАЕС. Ратифікована Україною Орхуська Конвенція вимагає від влади забезпечити участь громадян у прийнятті екологічно важливих рі-</p>	<p>Публічне громадське обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоків №1,2 Запорізької АЕС здійснювалось Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року (стосовно енергоблоку №1) та з 19 серпня по 25 вересня 2016 року (стосовно енергоблоку №2) у строгій відповідності до вимог законодавства, а саме: положень Орхуської конвенції, постанов Кабінету Міністрів України № 771 від 29.06.2011 року та від 03 листопада 2010 року №996.</p> <p>На виконання п. 7, 8, 9 статті 6 Орхуської конвенції та п. 4, 20 Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть пливати на стан довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2016 №771 (далі - Порядок), за результатами громадського обговорення Держатомрегулювання під-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
	<p>шень на всіх стадіях прийняття таких рішень. Проте, у черговий раз, нікопольців та інших мешканців контрольованої зони ЗАЕС ніхто не питає про їх бажання жити поруч з найбільшим у світі ядерним монстром на прізвисько ЗАЕС.</p>	<p>готовлені та оприлюднені матеріали, які включають в себе документи, що підтверджують факти розміщення в засобах масової інформації, на інформаційних стендах відомостей про його проведення, надсилання індивідуальних повідомлень тощо, перелік пропозицій (зауважень), що надійшли, та відомості про їх врахування або причини відхилення (зокрема часткового), а в разі відсутності пропозицій (зауважень) – акт про їх відсутність.</p> <p>13 вересня 2016 року Держатомрегулювання на офіційному веб-сайті оприлюднено Звіт про публічне громадське обговорення щодо можливості продовження експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС (http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229).</p> <p>Відповідно до п. 21 Порядку оприлюднення результатів розгляду пропозицій (зауважень) щодо продовження терміну експлуатації енергоблоків №2 Запорізької АЕС Держатомрегулюванням здійснюється у двотижневий термін після їх розгляду.</p>
56.	<p>Проведене всупереч зверненням органів місцевого самоврядування м. Нікополя та його громадських організацій 19.09.2016 зібрання у м. Енергодарі під виглядом громадських слухань не може бути легітимним представництвом мешканців 30-ти км. зони Запорізької АЕС, більшість яких (понад 60%) проживає на правому березі зони спостереження ЗАЕС, а тому наполегливо вимагаємо проводити громадське обговорення про можливість продовження експлуатації ядерного енергоблоку № 2 Запорізької АЕС у найбільшому поселенні зони спостереження ЗАЕС м.</p>	<p>Враховуючи стурбованість мешканців, звернення громадських організацій м. Нікополь та з метою більш широкого залучення громадськості, Державною інспекцією ядерного регулювання України було прийнято рішення продовжити строки публічного громадського обговорення питання продовження терміну експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС з 18 серпня 2016 року до 25 вересня 2016 року, в т.ч. провести 19 вересня 2016 року громадські слухання.</p> <p>Пропозиція щодо перенесення громадських слухань до м. Нікополь не знайшла підтримки інших населених пунктів зони спостереження Запорізької АЕС, а саме листи: Кам'янсько-Дніпровської районної державної адміністрації від 13.09.2016 №01-01-10/0629, Енергодарської міської ради від 13.09.2016 №01-01-29/3985 та Дніпровської сільської ради Кам'янсько-Дніпровського району від 14.09.2016 №533.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	Нікополі.	
57.	<p>Вважаємо за необхідне також провести транскордонні консультації щодо оцінки впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті ПТЕ блоку № 2 ЗАЕС із сусідніми державами – Чорнобиль не має кордонів.</p>	<p>Відповідно до позиції Міністерства екології та природних ресурсів України положення Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо) не розповсюджуються на діяльність з продовження терміну експлуатації енергоблоків діючих АЕС України.</p> <p>Але за домовленістю керівників Мінприроди України, Держатомрегулювання України та ДП «НАЕК «Енергоатом» було вирішено, що за результатами проведення екологічної експертизи звітних матеріалів ОВНС Мінприроди України прийме рішення про доцільність проведення транскордонних консультацій матеріалів ОВНС. На цей час ще не завершена екологічна експертиза матеріалів ОВНС ВП ЗАЕС.</p> <p>Мінприроди України не пов'язує питання прийняття рішення про продовження терміну експлуатації енергоблоків АЕС з результатами екологічної експертизи та транскордонних консультацій.</p>
58.	<p>При розгляді питання продовження експлуатації блоку № 1 ЗАЕС вимагаємо врахувати і виконати затверджену рішенням Нікопольської міської ради резолюцію громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків № 1 та № 2 ЗАЕС» від 12.10.2015 року.</p>	<p>Питання не відноситься до предмету публічного громадського обговорення.</p> <p>Резолюція громадських слухань «Продовження терміну експлуатації енергоблоків №1 та №3 ЗАЕС» від 12.10.2015 р. розглянута в рамках публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, що було проведено Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року (http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229).</p> <p>Відповідно до п. 16 Порядку організатор громадських слухань (Держатомрегулювання) надав відповіді на запитання громадської організації «Спілка «Громадянський дозор» в письмовій формі - лист від 15.09.2016 №07-32/6140.</p>
59.	<p>При прийнятті рішення врахувати наявність поруч із блоком №2 Запорізької АЕС найбільшої у Європі Запорізької ТЕС та їх сине-</p>	<p>На сьогоднішній день не існує жодних підтверджень існування синергійного впливу Запорізьких АЕС-ТЕС на довкілля і жителів навколишніх населених пунктів. Запорізька АЕС відповідає за свій вплив (якого немає), Запорізька ТЕС повинна відповідати за свій вплив.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь																																						
	ргічний вплив на довкілля і здоров'я населення регіону.																																							
60.	<p>Вимагаємо врахувати, що стан здоров'я населення прилеглих до Запорізької АЕС територій є основним, загальним критерієм екологічного благополуччя, який фокусує у собі всі інші показники. І без цього показника запропонований проект не повинен втілюватися в життя. Беручи до уваги, що у документах, наданих на сайті ДІЯРУ з метою публічного громадського обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку №2 Запорізької АЕС відсутній розділ “Здоров'я населення”, у той час коли у найбільшому поселенні 30-ти км. зони спостереження Запорізької АЕС м. Нікополі коефіцієнт смертності населення з 2004 року досягає 18-19%. (у 2010 році він складав 18,1% (в Україні - 15,2%, у Дніпропетровській обл. – 16,3% -Держстат України), рівень анемії у нікопольських дітей досягає найвищих показників в Україні, а у віковій групі 25 – 39 років</p>	<p>Позитивний коефіцієнт народжуваності в місті Енергодар, яке не лише знаходиться ближче до Запорізької АЕС, ніж Нікополь, а і п'ята частина населення якого є працівниками атомної станції, тобто знаходиться безпосередньо на підприємстві, показує, що у трагічної для м. Нікополя демографічної ситуації зовсім інші причини.</p> <p>Порівняльні показники захворюваності злоякісними новоутвореннями по Запорізькій області (середній показник на 10 тис. населення, 2015 рік)</p> <table border="1" data-bbox="922 643 2063 1050"> <thead> <tr> <th>Регіон</th> <th>Показник</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>г. Бердянськ</td><td>239</td></tr> <tr><td>Веселовський р-н</td><td>169</td></tr> <tr><td>Б-Белозерський р-н</td><td>135</td></tr> <tr><td>Токмакський р-н</td><td>116</td></tr> <tr><td>г. Мелітополь</td><td>95</td></tr> <tr><td>Василівський р-н</td><td>111</td></tr> <tr><td>Ореховський р-н</td><td>102</td></tr> <tr><td>Запорожская обл.</td><td>107</td></tr> <tr><td>г. Енергодар</td><td>106</td></tr> <tr><td>К-Дніпровський р-н</td><td>107</td></tr> <tr><td>Пологовський р-н</td><td>89</td></tr> <tr><td>Приазовський р-н</td><td>83</td></tr> <tr><td>Вольнянський р-н</td><td>94</td></tr> <tr><td>Приморський р-н</td><td>103</td></tr> <tr><td>Н-Николаєвський р-н</td><td>90</td></tr> <tr><td>Бердянський р-н</td><td>75</td></tr> <tr><td>Куйбишевський р-н</td><td>113</td></tr> <tr><td>Куйбишевський р-н</td><td>66</td></tr> </tbody> </table> <p>Порівняльні показники захворюваності злоякісними новоутвореннями по областях України (середній показник на 100 тис. населення, 2006-2014 роки)</p>	Регіон	Показник	г. Бердянськ	239	Веселовський р-н	169	Б-Белозерський р-н	135	Токмакський р-н	116	г. Мелітополь	95	Василівський р-н	111	Ореховський р-н	102	Запорожская обл.	107	г. Енергодар	106	К-Дніпровський р-н	107	Пологовський р-н	89	Приазовський р-н	83	Вольнянський р-н	94	Приморський р-н	103	Н-Николаєвський р-н	90	Бердянський р-н	75	Куйбишевський р-н	113	Куйбишевський р-н	66
Регіон	Показник																																							
г. Бердянськ	239																																							
Веселовський р-н	169																																							
Б-Белозерський р-н	135																																							
Токмакський р-н	116																																							
г. Мелітополь	95																																							
Василівський р-н	111																																							
Ореховський р-н	102																																							
Запорожская обл.	107																																							
г. Енергодар	106																																							
К-Дніпровський р-н	107																																							
Пологовський р-н	89																																							
Приазовський р-н	83																																							
Вольнянський р-н	94																																							
Приморський р-н	103																																							
Н-Николаєвський р-н	90																																							
Бердянський р-н	75																																							
Куйбишевський р-н	113																																							
Куйбишевський р-н	66																																							

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>спостерігається нез'ясований рівень над смертності, а тому пропонуємо не продовжувати ліцензію на понад проектну експлуатацію енергоблоку № 2 ЗАЕС до з'ясування і усунення факторів негативного впливу на трагічну для м. Нікополя ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ І БЕЗПЕКУ ЖИТТЯ.</p>	<p>Також див. відповідь п. 46.</p>
61.	<p>Пропонуємо членам колегії ДІЯРУ перед обговоренням і прийняттям рішення про над проектну експлуатацію блоку № 2 ЗАЕС не згадувати лише про негативний вплив Запорізької ТЕС, а уважно вивчити і врахувати труд академіка О. Яблокова «Міф про екологічну чистоту ядерної енергетики» http://www.yabloko.ru/books/mif_4.pdf, а також роботу Сімонова Е.Я. «Продовження життя АЕС - це авантюра» https://news.pn/ru/public/91074</p>	<p>Враховано.</p> <p>Труд академіка О.Яблокова «Міф про екологічну чистоту ядерної енергетики» та роботу Сімовнова Е.Я. «Продовження життя АЕС – це авантюра» заздалегідь надіслано до уваги членів Колегії Держатомрегулювання.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
62.	<p>В умовах запланованого збільшення антропогенного навантаження на регіон розміщення ЗАЕС за рахунок подальшого накопичення радіоактивних відходів від продовження експлуатації ядерної установки блоку № 2, також вимагаємо врахувати, що будь-яка, навіть ідеально працююча АЕС в результаті розповсюдження радіонуклідів, що утворюються і викидаються в навколишнє середовище при роботі ядерного реактора, надає неминуче і постійне радіоактивне забруднення навколишніх ближніх і дальніх територій.</p>	<p>Ніякого збільшення антропогенного навантаження на регіон розміщення ЗАЕС за рахунок продовження експлуатації ядерної установки енергоблока №2 не буде.</p> <p>По-перше, сухе сховище відпрацьованого ядерного палива (ССВЯП) Запорізької АЕС розраховане на 380 контейнерів, в яких можна помістити 9000 зборок з відпрацьованим ядерним паливом. Цієї кількості достатньо, щоб розмістити відпрацьоване паливо Запорізької АЕС за весь період її експлуатації, з урахуванням продовження експлуатації енергоблоків ЗАЕС на десять років.</p> <p>По-друге, з введенням в експлуатацію Комплексу з переробки РАВ Запорізької АЕС, який знаходиться на фінальній стадії спорудження, за допомогою найсучаснішого устаткування для поводження з РАВ, безпечним способом, об'єм РАВ, що на даний момент зберігаються на майданчику ЗАЕС, буде суттєво зменшено, а рівень безпеки зберігання РАВ при цьому значно зросте. До того ж, за допомогою нового обладнання РАВ будуть приведені в кінцевий стан, що прискорить і полегшить в майбутньому їх передачу державі для зберігання на комплексі «Вектор». Все це призведе якраз до зниження антропогенного навантаження на регіон розміщення ЗАЕС, а не навпаки.</p> <p>Стосовно радіоактивного забруднення навколишнього середовища навколо АЕС вкотре звертаємо увагу:</p> <p>Запорізька АЕС надає всім контролюючим, перевіряючим та інспектуючим органам регулярні звіти (щомісячні, щоквартальні, річні, за запитом) в яких вказані виміряні конкретні значення, з величини яких видно, що радіаційний вплив Запорізької АЕС на навколишнє середовище настільки мізерно малий, що піддається лише математичному обчисленню, і серед інших чинників непомітний, оскільки у сотні разів менший навіть від дозволеного за проектом, вже не кажучи про величину природного фону.</p> <p>Також див. відповідь п. 46.</p>
63.	<p>Вимагаємо врахувати, що у висновку державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки за ма-</p>	<p>Питання не відноситься до предмету публічного громадського обговорення.</p> <p>Стосовно змісту запитання - див. відповідь п. 46, 47.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>теріалами звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 1 Запорізької АЕС та у самому звіті і проекті ОВНС ігноруються факти, які говорять про те, що навіть безаварійно працюючі АЕС небезпечні. При нормальній роботі АЕС викиди радіонуклідів через вентиляційні труби призводять до зростання числа ракових захворювань навколо АЕС.</p>	
64.	<p>Зауваження за складовою «Вплив на навколишнє середовище».</p> <p>У 1990 р. була прийнята Програма комплексного екологічного моніторингу розміщення енергокомплексу ЗАЕС-ТЕС, що передбачала створення паспорта ґрунтово-рослинного шару регіону, санітарно-гігієнічного паспорта, банку даних здоров'я населення, що проживає в контрольованій зоні ЗАЕС, контролю даних аэрогамма-зйомки гамма-полів навколо ЗАЕС до будівництва АЕС і на сьогоднішній день, оцінки зміни локального клімату в результаті експлуатації ЗАЕС і СВЯП, аналізу даних</p>	<p>На сьогоднішній день не існує жодних підтверджень існування синергійного впливу Запорізьких АЕС-ТЕС на довкілля і жителів навколишніх населених пунктів. Запорізька АЕС відповідає за свій вплив (якого немає), Запорізька ТЕС повинна відповідати за свій вплив.</p> <p>Жодного порушення природоохоронного і ядерного законодавства під час будівництва ССВЯП Запорізької АЕС не було. Показники безпеки зберігання палива на ССВЯП, які фіксуються протягом всього часу експлуатації, не тільки збіглися з прогнозами, які робилися при проектуванні сховища, але і є набагато кращими за параметрами, ніж ті, що очікувалися фахівцями. За весь період експлуатації ССВЯП не зафіксовано порушень меж і умов безпечної експлуатації. Контроль радіаційних параметрів експлуатації ССВЯП проводиться згідно з регламентом радіаційного контролю, узгодженим з Держатомрегулювання та СЕС МОЗ України. Щорічно на адресу Держатомрегулювання надсилаються звіти стосовно параметрів експлуатації ССВЯП та параметрів навколишнього середовища у регіоні розташування сховища. За межами зовнішньої огорожі майданчика ССВЯП (на відстані 50 метрів від радіаційно-захисної споруди) ПЕД гамма-випромінювання знаходиться на рівні природного фону характерного для регіону розташування Запорізької АЕС 0,11-0,12 мкЗв/год (11-12 мкР/год).</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>про порушення природоохоронного і ядерного законодавства під час будівництва СВЯП .</p> <p>Разом з цим ЗАЕС не виконана оцінка радіаційно-хімічної дії станції на регіон 30 км. контрольованої зони, внаслідок чого відсутній облік поєднаного теплового забруднення ГРЭС–АЕС, відсутня оцінка ефектів сумісної дії радіоактивних, хімічних і теплових викидів і скидів, не виділений вплив ЗАЕС на фоні техногенного забруднення території іншими промисловими підприємствами, не налагоджений радіаційний контроль зрошувальної води і екологічні нормативи її використання.</p> <p>Самі атомники в своїх звітах визнавали, що відсутність інформації по цих розділах не тільки не дозволяє дати повну інформацію щодо стану навколишнього середовища регіону розміщення ЗАЕС, але і не дає можливості фіксувати які-небудь несприятливі зміни, що поволі йдуть .</p>	<p>Також див. відповідь п. 46.</p>
65.	<p>Просимо врахувати, що у місті Нікополі, найбільшому поселенні</p>	<p>Згідно з чинним законодавством в зоні спостереження (радіусом 30 км.) ВП ЗАЕС проводить безперервний контроль рівня гамма-випромінювання і періодичний контроль ра-</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
	<p>30-ти км. зони спостереження Запорізької АЕС та інших поселеннях зони відсутнє належне інформування населення щодо подій та радіаційної ситуації на ЗАЕС - не має жодного дозиметричного табло, що періодично викликає до появи серед жителів хвилі чуток і паніки щодо гіпотетичних ядерних інцидентів на атомній станції. Громадяни не забезпечені інформаційними матеріалами про дії в умовах радіаційної аварії на ЗАЕС і запасами йодного калію, населення не навчене, як діяти в умовах радіаційної аварії.</p>	<p>діонуклідів у навколишньому середовищі.</p> <p>Безперервний моніторинг (контроль потужності дози гамма-випромінювання) здійснюється за допомогою інформаційно-вимірювальної системи «Кільце» (ІВС «Кільце») на 18 постах радіаційного контролю, розташованих в СЗЗ і ЗС ВП ЗАЕС (пост РК №13 в місті Нікополь).</p> <p>ІВС «Кільце» призначена для отримання і обробки інформації про радіаційну обстановку (РО) в зоні спостереження, необхідної для оперативного висновку про відповідність РО вимогам нормативних документів, що визначають заходи та порядок забезпечення радіаційної безпеки на АЕС.</p> <p>Інформація про РО з постів ІВС Кільце в режимі реального часу надається на офіційному сайті ЗАЕС за адресою: http://www.npp/Home/Ascro</p> <p>Крім того Нікопольська метеостанція підключена до сервера системи «Родос» Гідрометцентру України, тобто з робочої станції системи «Родос» Нікопольської метеостанції в режимі реального часу доступна інформація про радіаційну обстановку вимірювану системою ІВС «Кільце».</p> <p>Запорізька АЕС виконує всі встановлені законодавством України вимоги відносно інформування громадськості з питань діяльності станції. Всю необхідну інформацію будь-який громадянин може отримати безкоштовно в інформаційному центрі Запорізької АЕС. З оперативною інформацією про діяльність ЗАЕС можна ознайомитися на загальнодоступному автовідповідачі начальника зміни станції ВП ЗАЕС (тел.: (061-39) 5-68-02, інформація змінюється три рази на добу і є оперативною і достовірною). В Інтернеті є сайт Запорізької АЕС (www.npp.zp.ua), на якому є загальнодоступною інформація стосовно параметрів з автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки в зоні спостереження (у режимі on-line) та велика за обсягом інформація про діяльність Запорізької АЕС. Крім того, у соціальній мережі Facebook та сервісі Blogger є сторінки Запорізької АЕС, де так само можна ознайомитись з роботою атомної станції.</p> <p>Інформація про роботу ЗАЕС щодня передається факсом або електронною поштою в органи державної влади, представникам громадських організацій і засобам масової інформації населених пунктів зони спостереження. На їхні адреси також передається інформація</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<p>ція про підсумки роботи ЗАЕС за місяць та інформація про всі важливі події на ЗАЕС.</p> <p>Згідно з пунктом 3 статті 30 Розділу IV Кодексу цивільного захисту від 02.10.2012 № 5403-VI встановлення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло покладається на органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання. Місця встановлення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло визначаються органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання.</p> <p>Механізм організації навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях визначено «Порядком здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №444 від 26.06.2013 року, відповідно до якого, організація навчання працюючого і непрацюючого населення покладається на ДСНС України, місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування, а навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів - на Міністерство освіти і науки. Навчально-методичне забезпечення навчання населення здійснюють ДСНС України та Міністерство освіти і науки. Запорізька АЕС готова надати методичну допомогу у напрямку вирішення питання навчання населення діям в умовах радіаційної аварії.</p> <p>Нікопольські органи місцевого самоврядування направляли кошти спецфонду Держбюджету, які платить ДП «НАЕК «Енергоатом» у вигляді збору на соціально-економічну компенсацію населенню відповідно до вимог Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», на закупівлю йодного калію.</p>
66.	<p>Вимагаємо не розглядати рішення про ліцензування продовження роботи енергоблоку № 2 ВП «Запорізька АЕС» до повного усунення нею відступів від вимог норм, правил та стандартів з ЯРБ та діючих НТД. У Звіті з періоди-</p>	<p>Питання безпеки українських АЕС постійно були у центрі уваги міжнародної спільноти.</p> <p>Роботи щодо оцінки відповідності АЕС України міжнародним вимогам з ядерної та радіаційної безпеки виконувались в рамках «Меморандуму між Україною та ЄС про розуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі» (далі - Меморандум), який було підписано 1 грудня 2005 року Президентом України, Президентом Європейської Ради та Президентом Єврокомісії.</p>

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхилення, відповідь
	<p>чної переоцінки безпеки (ЗППБ) енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, який відповідно до законодавства є обов'язковим додатком до Заяви, експлуатуючою організацією обґрунтовано можливість безпечної довгострокової експлуатації енергоблоку (із матеріалами комплексного аналізу безпеки енергоблоку № 2 Запорізької АЕС) міститься цілий ряд виявлених місією МАГАТЕ дефіцитів безпеки ЗАЕС, які відображають відхилення безпеки від загальноприйнятої міжнародної практики і які до цього часу не усунуті та знаходяться у стані виконання. Вважаємо не припустимим продовження понад проектної експлуатації блока № 2 Запорізької АЕС до повного виконання зазначених заходів безпеки.</p>	<p>Експертами МАГАТЕ було зроблені висновки щодо повної відповідності всіх енергоблоків АЕС більшості з 192 діючих вимог МАГАТЕ з безпеки, які встановлені для проектів АЕС (NS-R-1). При цьому визнано, що всі п'ятнадцять енергоблоків українських АЕС задовольняють не менш ніж 172 вимогам NS-R-1.</p> <p>Для всіх енергоблоків АЕС були визначені декілька загальних питань, в яких була виявлена часткова невідповідність вимогам МАГАТЕ. Ці загальні питання пов'язані з кваліфікацією обладнання; врахуванням “важких” аварій; підтвердженням запасу сейсмостійкості; повнотою ІАБ и додаткових аналізів безпеки; контрольно-вимірювальними приладами та автоматикою для післяаварійного моніторингу.</p> <p>Експертами МАГАТЕ було визнано, що за всіма виявленими частковими невідповідностями ведеться результативна робота щодо їх усунення на всіх енергоблоках АЕС в рамках діючих програм з підвищення безпеки.</p> <p>Щодо енергоблоку №2 Запорізької АЕС, дійсно на момент прийняття рішення щодо можливості продовження строку експлуатації блоку №2 Запорізької АЕС, окремі заходи КзППБ будуть реалізовані частково (згідно до узгодженої етапності їх впровадження). Насамперед це пов'язано з технічною складністю, великим обсягом аналітичних обґрунтувань, термінами виготовлення обладнання та проведення тендерних процедур тощо. Але такі рішення приймались НАЕК «Енергоатом» та погоджувалось з Держатомрегулювання на підставі відповідних обґрунтувань щодо проведених аналізів надійності існуючого обладнання, впливу його відмов на функції безпеки та впровадження відповідних компенсуючих заходів. Такий підхід не протирічить постанові Кабінету Міністрів України від 07.12.2011 №1270 та міжнародному досвіду впровадження заходів з підвищення безпеки.</p> <p>У всьому світі впровадження заходів з підвищення безпеки, це безперервний процес, який розпочинається з моменту введення енергоблоку в експлуатацію і здійснюється на протязі всього життєвого циклу «експлуатація ядерної установки».</p> <p>Це насамперед обумовлено інформацією, яка отримується на підставі аналізів безпеки, які здійснює експлуатуюча організація з урахуванням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - власного досвіду експлуатації;

№	Пропозиція/зауваження/питання	Відомості про врахування/відхілення, відповідь
		<ul style="list-style-type: none"> - закордонного досвіду експлуатації; - рекомендацій спеціалізованих міжнародних організацій; - результатів науково-технічних досліджень і розробок, тощо. <p>Навіть у разі, якщо стан енергоблоку відповідає основним критеріям безпеки відповідно до діючого законодавства, принцип постійного підвищення безпеки все одно покладається в основу технічної політики в галузі ядерної енергетики. Тобто, виконати до якоїсь дати всі заходи з підвищення безпеки неможливо, як і оцінювати безпеку через статистичні дані стосовно кількості виконаних заходів.</p> <p>Стосовно впровадження «постфукусимських» заходів, повідомляємо, що 20-24 квітня 2015 року в офісі Європейської комісії (м. Брюсель) Європейською групою регулюючих органів (ENSREG) розглядався стан реалізації заходів з підвищення безпеки на європейських АЕС, визначених за результатами стрес-тестів для врахування уроків аварії на АЕС Фукусіма.</p> <p>На цій нараді Україною був представлений «Оновлений національний план дій за результатами стрес-тестів», який отримав позитивну оцінку щодо повноти та термінів впровадження «постфукусимських» заходів.</p> <p>Застосовуючи результати цієї наради до питання продовження строку експлуатації енергоблоків АЕС, можна відмітити, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для європейських АЕС реалізація «постфукусимських» заходів не є умовою продовження експлуатації енергоблоків; - для європейських АЕС реалізація всіх «постфукусимських» заходів спочатку планувалась до 2017 року, але кінцевий термін завершення окремих заходів перенесено на 2020 рік; - більшість країн відмітили відставання від намічених термінів впровадження «постфукусимських» заходів внаслідок технічної складності та фінансових проблем, довжиною тендерних процедур, великого обсягу робіт. <p>Тобто можна констатувати, що стан реалізації «постфукусимських» заходів на енергоблоці №2 Запорізької АЕС знаходиться на рівні європейських АС.</p>

* Окремі відповіді на запитання, підготовлені замовником проекту рішення, викладені російською мовою.